Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҚЎМИТАСИ, ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ БОШ НАШРИ

№ 3 (9999). • 1991 йил 4 январь • жума • Баҳоси 6 тийин.

• ХАТЛАР • ХАБАРЛАР • ТАКЛИФЛАР

ЯНА БИР СОВҒА

● ЯНГИ йил арафасида таҳририятимизга салорлик доимий ўқувчимиз ҳамда яхши ишлари билан муштарийларимизга ҳам танилиб қолган Николай Шадрин ва унинг рафиқасидан хат олдик. Бундай олиб қараганимизда кунига келаётган ўнлаб хатларнинг бири, одатдаги хол, уни газетхонларимизга айтиб ўтиришнинг балки хожати йўқдир. Лекин хат билан бирга «Тошкент ҳақиқати»га иккита бир йиллик обуна қоғози ҳам келганди. Муаллифнинг ўзи уни Зайцев номидаги Бутуниттифоқ пахтачилик илмий текшириш институтининг икки энг яхши пахтакори Саломат Алматова билан Ўлмас Ҳусанбоеваларга янги йил совғаси сифатида юборишимизни сўрабди. Биз ушбу илтимосни бажардик. Ҳозир эса Шадринлар оиласи ва ўзимиз номимиздан уларни янги йил билан яна бир марта табрикламоқчимиз. Янги йилда кўп савоб ишлар қилаётган бу оиланинг ёнига яна бошқалари қўшилишини истаб қоламиз.

МЕХАНИКНИНГ АЙТГАНЛАРИ

● СЕРГО номли давлат хўжалигининг иккинчи бўлимига қарашли гаражда кўпдан ишлаб юраман. Баъзан гараждаги аҳволни кўриб куйиниб кетаман. Оз эмас 46 минг сўмлик техника сақланадиган жойдаги шароит жуда ёмон. Осмондан ёмғир томчилагудек бўлса, юрагим эзилиб кетади. Техника сақланадиган 80 метрлик бостирма авария ҳолатига келиб қолган. 20 га яқин техника ва кўплаб қишлоқ хўжалик агрегатлари очиқ ҳавода занглаб ётибди. Туноҳ куни кекса механизаторимиз Турғунбой Мирзаев айтиб қолди: раҳбарларга минг маротаба айтганинг билан иши йўқ. Техника фақат кўкламда керак. Ҳозир ҳеч ким бизга, ҳолинг нима, демайди.

Турғунбой ака кўпни кўрган тракторчиларимиздан. Ўн йилдан бери шу гаражда ишлайди. Шароит ёмон бўлса ҳам чидаб юрибди.

Хўжалик бош муҳандиси Иброҳим Эргашев, директор Юсуфали Тенобоевлар бу ҳақда билмайди эмас. Фақат ҳафсала бўлиши керак, холос. Шароит, шароит, деб чарчадик. Аҳволни ўзимиз ўзгартиришимиз қийин. Бу ҳақда хўжалигимиз раҳбарлари ўйлаб кўришса яхши бўларди.

Механик Абдулла ЎРАЗАЛИЕВнинг айтганларини оққа кўчирувчи

Абдурафиқ МАҲКАМОВ,
Оҳангарон ноҳияси.

АСТОЙДИЛ ИШЛАШМОҚДА

● ОҲАНГАРОН ноҳия ўрмон хўжалигининг Жуманали Саидазимов етакчилик қилаётган бригадаси аъзолари энг яхши жамоалардан бири ҳисобланади. Улар ҳар йили тоғларда айвонча қилиб текисланган ва сифатли шудгорланган ерларга арча, бодом, ёнғоқ, ўрик, шафтоли ва тоғ шароитида ўсадиган кўплаб бошқа дарахт уруғларини экиб, кўкартириб парвариш қилмоқдалар.

Ўрмончиларининг ёрдамчи хўжаликларида қўй ҳамда йилқилар бор. Чорва моллари учун 130 тонна хашак жамғарилди. Бригада аъзолари 60 тонна хўл мева, 1 тонна наъматак ва бошқа ўнлаб турдаги доривор гиёҳлар — чой ўти, кийик ўт, ачамбити, зирк ва бошқа ўтларни териб топширдилар. Бу ишларда Аҳмадали Маматазимов, Малик Қозоқбоев, Қўшбой Қозоқбоевлар, айниқса, жон куйдириб ишладилар.

Ўрол ЖЎРАЕВ.

НАВОИЙ ХИЁБОНИДА

Хабарингиз бўлса керак, пойтахтимиздаги Навоий хиёбони қайта таъмирлаш муносабати билан ёпиб қўйилганлигига бир йилча бўлиб қолди. Шу вақт ичида бу ерга анчагина қурилиш бригадалари гўё у, бу ишни қилган бўлишиб кетишди. Аслида аҳвол ўзгармади. Буюк мутафаккирнинг 550 йиллик юбилейи тобора яқинлашмоқда. Бундан бир ярим ой бурун шаҳар йўллар қурилиши ва таъмирлаш трести 1-қурилиш ремонт бошқармасининг бригадирлари Равшан Рустамов ва Виктор Бистровлар бу хиёбондаги ишларни қисқа муддатда ниҳоясига етказиш ташаббуси билан чиқдилар. Иш сменали ташкил этилди. Керакли материаллар олдиндан келтириб қўйилганлиги сабабли кундалик бажарилаётган иш унумли бўляпти. Шу кунгача бир неча ўн минг сўмликдан зиёд турли бетонлаш ва пардозлаш, тартибга келтириш ишлари бажарилди.

Шамил Ягудин, Георгий Дефас, Фарҳод Обидов, Владимир Каленбалец сингари қурувчилар хиёбонни тартибга келтиришдан ташқари Алишер Навоий ҳайкали ўрнатиладиган пойдеворни ҳам пардозлашга тайёрлаб қўйишди. Улар мармар кошинлар билан безатилаётган бу хиёбондаги ишларни 3 февралгача якунлашга аҳд қилишди.

И. ТОШЕВ.

● Тошкентдаги фурнитура-пластмасса буюмлари заводининг кўпчилик илғор ишчилари янги йилнинг дастлабки кунларидан унумли ишламоқдалар. Айниқса Борис Комаров ва Азим Пўлатовлар меҳнатда касбдошларига намуна бўлишяпти. Уларнинг сменадаги иш кўрсаткичлари 120 фоизгача бормоқда. Ушбу суратда илғор силлиқловчилар Б. Комаров ва А. Пўлатовларни кўриб турибсиз.

Сураткаш Т. КАРИМОВ.

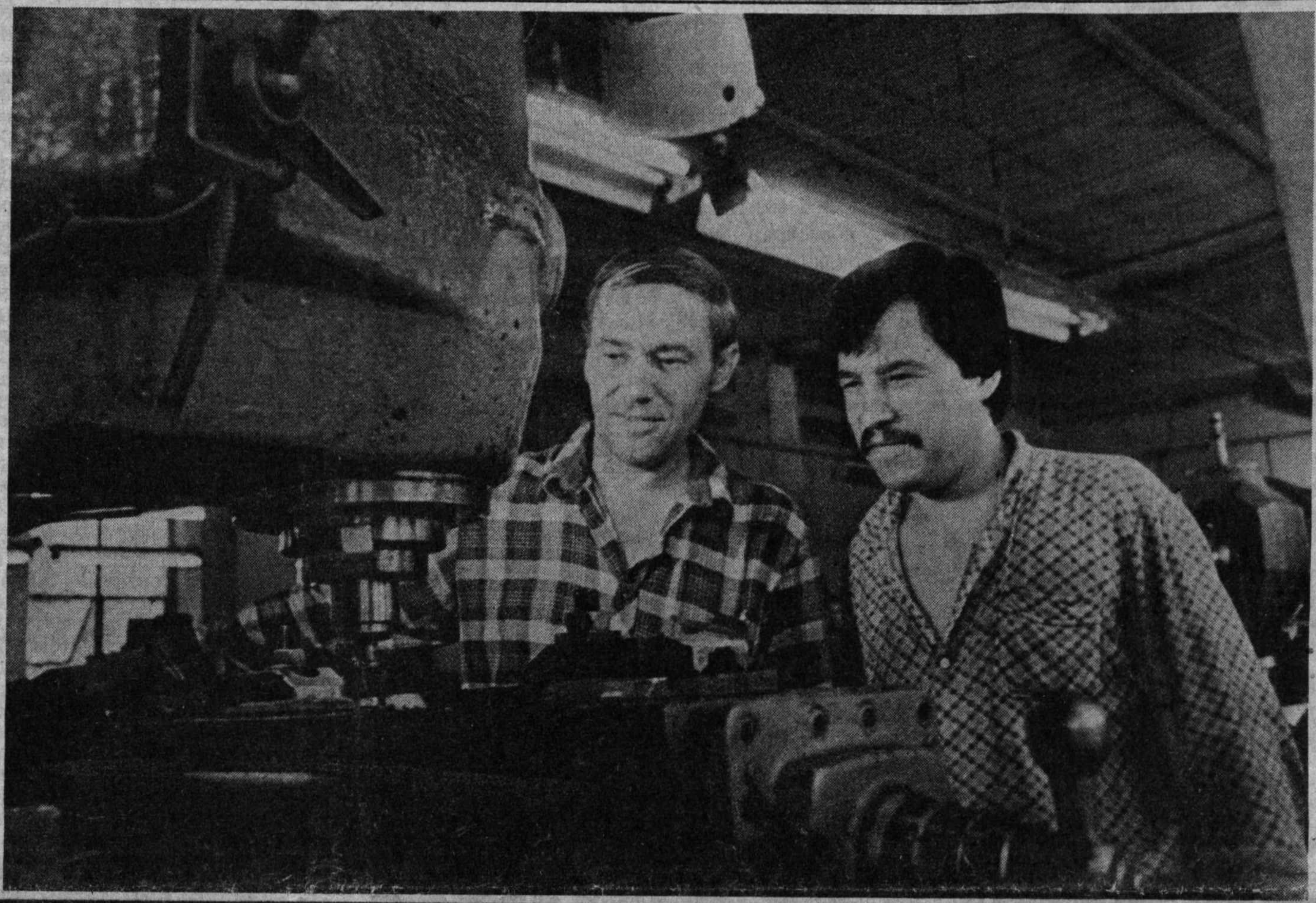

ҚАЧОН ТАРТИБ БЎЛАДИ?

МЕНИ ушбу мактубни ёзишга мажбур қилган нарса Калинин ноҳиясидаги ЗАГС бўлимидаги тартибсизликдир. Очиғи, илгари ҳам бундай давлат ташкилотларидаги тартибсизликларни кўриб кўрмасликка олардим. Лекин бу сафар жуда ўтиб тушди. Келинг, бир бошдан ҳикоя қилай.

1990 йилнинг 8 декабрь куни ЗАГС бўлимининг қайси вақтдан нечагача ишлашини билиб келиш учун бордим. У ерда олти-етти киши туришарди. Мен улардан бўлим ишлар эканми деб сўрасам биз ҳам кутиб турибмиз, деб жавоб беришди. Орадан бироз ўтгач ҳам эшик очилмагач унинг деворига осилган ЗАГС бўлимининг иш тартибини ўқидим. Билдимки, бу ташкилот душанба куни дам олар экан. Ўша куни шанба эди. Хуллас, ҳафтанинг сешанба яъни, 11 декабрь куни ишхонадан жавоб сўраб яна ноҳия марказига йўл олдим. Буни қарангки, бу сафар ҳам ЗАГС бўлимининг эшигида қулф осиғлиқ турар эди. Яна одамлар навбатда туришибди. Мен ҳам уларга шерик бўлдим. Бирин-кетин у ёки бу юмуш билан ЗАГС бўлимига келаётганлар сони ортиб борар эди. Шу тариқа соат 12 гача кутдик. Ҳеч кимдан дарак бўлмади. ЗАГС бўлимига зарур юмуш билан келган кишилар бирин-кетин қайтиб кета бошладилар.

Менга энг таъсир қилган нарса шу бўлдики, одамлар ЗАГС бўлимининг доимо шу тахлитда ишлашини, ходимларнинг беларволигини, лоқайдлигини, бу ҳақда юқори ташкилотларга айтган билан фойдаси йўқлигини таъкидлашарди. Ана шунинг учун ҳам мен ушбу мактубни «Тошкент ҳақиқати» рўзномасига юборяпман. Аслида ЗАГС бўлимида бирор ишни битириш ўта мураккаб эканлигига 1989 йилда ҳам гувоҳ бўлган эдим. Ана шунда ўғлимга туғилганлик ҳақида гувоҳнома олиш учун роса икки кун қатнаб, охири қишлоқ Шўросидан илтимос қилиб, ёздириб олган эдим.

Хўш, айримлар айтганидек, Калинин ноҳиясидаги ЗАГС бўлимига ҳеч ким таъсир ўтказолмайдими? Улар қачон ўзлари ёзиб, тасдиқлаб қўйган иш тартибларига амал қиладилар? Қачон бу ерда кишилар зарур ишларини ўз вақтида, кўнгилдагидек бажариб қайтадилар! Зора, ушбу мактубга ЗАГС бўлими раҳбарлари, Калинин ноҳиясидаги бу ташкилотга мутасадди бўлган ўртоқлар аниқ ва лўнда жавоб беришса.

Мирсаид ОМИЛХОНОВ,
Калинин ноҳиясидаги Садовий қишлоғи, Набережная кўчаси, 16-уй.

• *Мунозара учун мавзу*

КЎРГАЗМА КЕРАКМИ ЁКИ...

Кейинги пайтда, кўп йиллар давомида жумҳуриятимизга ташриф буюраётган меҳмонларнинг албатта, қадами тегадиган, Ўзбекистон истиқболи, ривожи, тараққиётининг кўзгуси ҳисобланган бош кўргазма тўғрисида «Бугунги кунда бизга кўргазма керакми ёки йўқми?» деган гап айланиб қолди.

Ушбу саволга табиийки, ҳар ким ўз дунёқараши доирасида жавоб беради. Бироқ шуни айтиш керакки, кўргазма 26 йил давомида давлатга боқиманда бир ташкилот сифатида ишлаб келди. Бу эгасизликни, бош-бошдоқликни юзага келтирди. Чунки ишлаб топилмаган, тер тўкилмаган жамғармага муносабат ҳеч қачон рисоладагидек бўлмайди. Тежамкорлик унутилади, сарфиёт жилови бўшашади.

Янгича ишлаш йўлларини излаш натижасида икки нуқта — иқтисод ва маънавиятни бирлаштириш зарур. Ташкил этилаётган кўргазмалар, ярмаркалар, савдо-сотиқ, намойишлардан давлат ҳам, кўргазма ҳам иқтисодий жиҳатдан наф кўрмоғи зарур. Халқ эса ундан ҳам маънавий, ҳам иқтисодий фойда кўрсин. Мавжуд нарсалардан фойдаланиш орқали яна жамият иқтисодини мустаҳкамлашга ҳисса қўшсин. Бизда эса 72 йил давомида бундай ишларни ташкил этишдан чўчиб келинди. Ваҳоланки янгича дунёқараш бизга кўп нарсаларни ойдинлаштириб берди. Одамларнинг бойиши жамиятнинг бойиши экан. Одамлар иқтисодининг бақувватлашуви жамият иқтисодининг бақувватлашуви экан. Бунга Америка, Германия каби йирик капиталистик мамлакатлар билан бир қаторда кичик ҳудудига эга бўлган Қувайтнинг қадамлари ҳам мисол бўла олади. Сингапур, Япония давлатларининг иқтисодий соҳадаги ҳаракатлари ҳам буни тасдиқлайди. Демак бундан чўчимаслик зарур.

Биз бир нарсани унутмаслигимиз керак. Кўргазмага қўйилган материалларда жуда катта потенциал куч яшириниб ётибди. Фақат биз уни аввалги ва бугунги чала дунёқарашимиз, шаклланмаган фикрлашимиз натижасида кўра олмаяпмиз. Бир овоздан «кўргазма керак эмас, иқтисод мураккаб бўлиб турган бир пайтда бундай ташкилот нега керак» деб қичқиряпмиз. Бор нарсани йўқ қилиш осон. Лекин йўқни бунёд қилиш ниҳоятда мураккаб. Уни йўқ қилиш эмас, балки янгича дунёқараш, ҳисоб-китоб асосида иш фаолиятини қайта ташкил этиш керак.

Эътиборингизни бир нарсага қаратмоқчиман. Иқтисоди ривожланган мамлакатлардаги хусусий корхоналар янгиликка, рационализаторлик таклифларига жуда ўч бўлишади. Чунки янгиликни биринчи бўлиб ўзида жорий этган корхона жуда катта наф кўради. Бу боис уларда бундай ишларга ёндашув биздагидан тубдан фарқ қилади. Давлат эса бу нарса билан кўпам қизиқмайди. Бундан ташқари хусусий корхоналарнинг раҳбарлари махсус одамларни хорижий мамлакатларга юбориб, билимдон, ақлли кишиларни излашади. Истиқболи бор, келажакда фойдаланса бўладиган ёшларни қидиришади. Шартлашиб, ўзларига олиб келишади ва унинг фикридан, таклифидан, илмий фаолиятидан кенг фойдаланишади. Бизда эса ундай эмас. Ваҳоланки бу жуда катта наф келтиради.

Мана шу янгиликка, таклиф ва мулоҳазаларга ўчлик бизда ҳам бошланса, уни қондиришни кўргазма ўз бўйнига олса эди, иқтисодий юксалишнинг бир йўлига мана шу ерда асос солса бўларди. Элда уйғониш, одамларда ўзликни таниш, юксакликка интилиш, яхшилик томон ҳаракат бошланса қувонмоқ керак. Зеро бу ҳар нарсанинг — эл фаровонлигининг, тўқлиги ва кучлилигининг дебочасидир. Биз эса ҳали ҳам майда гаплар, миш-мишлар билан юрибмиз. У нарса керак, бу нарса керак эмас, деган масалани ҳал қилиш билан оворамиз. Олдимизда ундан улкан, ундан зарурроқ вазифалар турибди. Борни йўқ қилиш ҳақида эмас, йўқни йўндириш ҳақида ўйламоқ зарур. Бир нарсанинг қийматини иккинчи нарсага олиб бериб ривожлантириш эмас, ҳар нарсани ўзидан чиқариб ривожлантириш керак. Бу эса оқилона. Фойдали иш бўлади. Энди ўйлаб кўринг, кўргазма керакми ёки йўқми....

Дилшод ҚАЮМОВ,
журналист.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА
• МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР •

ФОРС КЎРФАЗИДА НИМАЛАР БЎЛАЯПТИ?

● АМЕРИКА Қўшма Штатлари билан Ироқ раҳбарияти ўртасидаги музокаралар бошланишидан ҳамон дарак йўқ. Бу орада Америка Қўшма Штатлари бошлиқ кўп миллатли қуролли кучлар билан Ироқ ҳарбийлари жойлашган ҳудудларда зимдан бўлажак урушларга тайёргарлик кўрилмоқда.

● ИРОҚ раҳбарияти Қувайт ҳудудида ҳамда унга чегарадош бўлган жойларда ўзининг 60 дивизиядан иборат ҳарбий қўшинларини жойлаштириб бўлганлигини эълон қилди. Бу орада АҚШнинг махсус еттинчи флотига қарашли 13 ҳарбий кема Филиппиндаги Субик-Бей ҳарбий-денгиз базасидан йўлга чиқиб, Форс кўрфази томон йўл олди. Бу гуруҳ таркибига вертолётлар олиб юрадиган «Тарава» ҳамда ҳарбий денгиз десантчиларини элтадиган бошқа кемалар ҳам кирди.

● АҚШ вице-президенти Д. Куэйл Жидда шаҳрида Саудия Арабистони қироли Фаҳд билан учрашди. Бу учрашувда қирол Саудия Арабистони мазкур минтақада турган АҚШ ҳарбийлари учун кетадиган барча сарф-харажатларни ўз зиммасига олади, деб айтди.

● ҚАТОР ҒАРБИЙ Оврупо давлатлари ультиматум муддати тугайдиган 15 январгача Бағдоддаги ўз элчихоналарини кескин камайтириш ҳақида қарор қабул қилдилар.

КЎЧАЛАРДАГИ ЖАНГЛАР

● ТАСС МУХБИРИ Лондондан хабар берди: Сомали пойтахти Могадишо шаҳрининг деярли барча кўчаларида ҳукуматга содиқ қўшинлар билан Сомали бирлашган конгресси исёнкорлари ўртасида қаттиқ жанглар давом этмоқда. Тўқнашувларда сўнгги кеча-кундузда камида 500 киши ҳалок бўлди. Пойтахт билан бошқа шаҳарлар ўртасида телефон ҳамда телекс алоқаси узилди. Пойтахтдаги барча касалхоналар жароҳат олганлар билан тўлиб кетди. Дарҳол ёрдамга муҳтож кишилар меҳмонхоналарда апил-тапил ташкил этилган тиббий пунктларга жойлаштирилмоқда.

Мамлакат президенти Муҳаммад Сиад Барре ўз қароргоҳидан чиқиб, халқаро тайёрагоҳ яқинидаги еростибункеридан ўзига содиқ қисмларга раҳбарлик қилмоқда. Рейтер ахборот агентлиги машҳур сомалишунос Абдулла Муҳаммаднинг гапларини келтириб, мабодо Муҳаммад Сиад Барре мағлубиятга учрагудек бўлса, мамлакатда аҳвол кескин ёмонлашади, деб таъкидлади. Сомалидаги фожиали воқеалар Либерияда бўлган инқироз тусини олиши мумкин, деб ҳисоблайди Абдулла Муҳаммад.

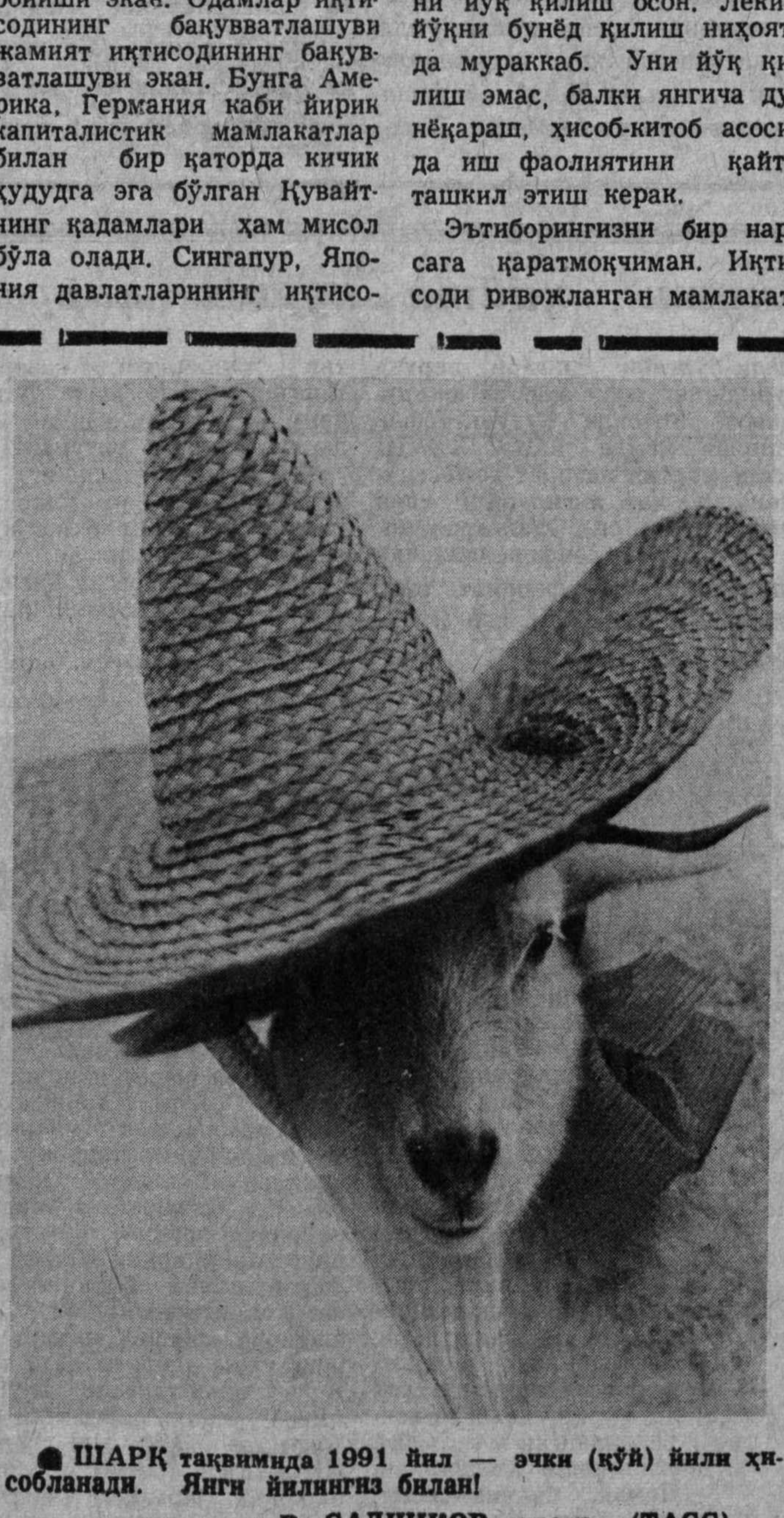

● ШАРҚ тақвимида 1991 йил — эчки (қўй) йили ҳисобланади. Янги йилингиз билан!

В. САДЧИКОВ сурати. (ТАСС).

Янгиликлар тўлқинида

● АЛБАНИЯ раҳбари Рамиз Олия миллий радио орқали сўзга чиқиб, 1991 йил мамлакат тарихида бурилиш нуқтаси бўлади, деб ишонч билдирди. У шу йил февраль ойида Халқ мажлисига бўладиган сайловлар мутлақо эркин бўлади, деб таъкидлади.

● РУМИНИЯНИНГ собиқ қироли Михай Гогенцоллерн «эркин фуқаро» сифатида Руминияга бориш ва «ҳеч қандай шартларсиз» мамлакатни кўриш истагини билдирди. Женевада чоп этилган ҳужжатда қирол ўз ниятлари тўғрисида Руминия ҳукуматини бохабар қилганлиги айтилади.

● БУЮК Британия ёзувчиси Салмон Рушдий, маълумки, 1989 йил февралида Оятулло Хумайний томонидан ўлим жазосига ҳукм этилган эди. Бунга унинг чоп этилган «Шайтон оятлари» китоби сабаб бўлган эди. С. Рушдий яқинда Би-би-си телекомпанияси программасида сўзга чиқиб, мазкур китоб эркин савдода қолиши керак, мен бу асарда исломни ҳақорат қилмоқчи эмас эдим, деб айтди.

● СУДАН ҳарбий тузумининг раҳбари генерал-лейтенант Умар ал-Башир ислом қонун-қоидаларининг мажмуаси бўлган шариатнинг кучга кирганлигини эълон қилди. У мусулмонларнинг яшашига ҳамда ижтимоий фаолиятига доир турли соҳаларни бошқариб туради.

● ИТАЛИЯДА янги йил айёмларини нишонлаш шодқ-хуррамликдан кўра кўпроқ фожиа келтирди. Янги йилга ўтар кечаси отилган мушаклардан жуда кўп одамларнинг жароҳатланганлиги эълон қилинди. Энг кўп азият чекканлар Неапол шаҳрида бўлиб, улар 200 кишидан зиёддир.

● ЛАОСНИНГ Саваннакхет вилоятида Лаос-Француз қўшма экспедицияси динозаврнинг умуртқа поғонасини топишга муваффақ бўлди. Олимлар фикрича, топилманинг ёши тўқсон миллион йилга тенгдир.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА
• МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР •

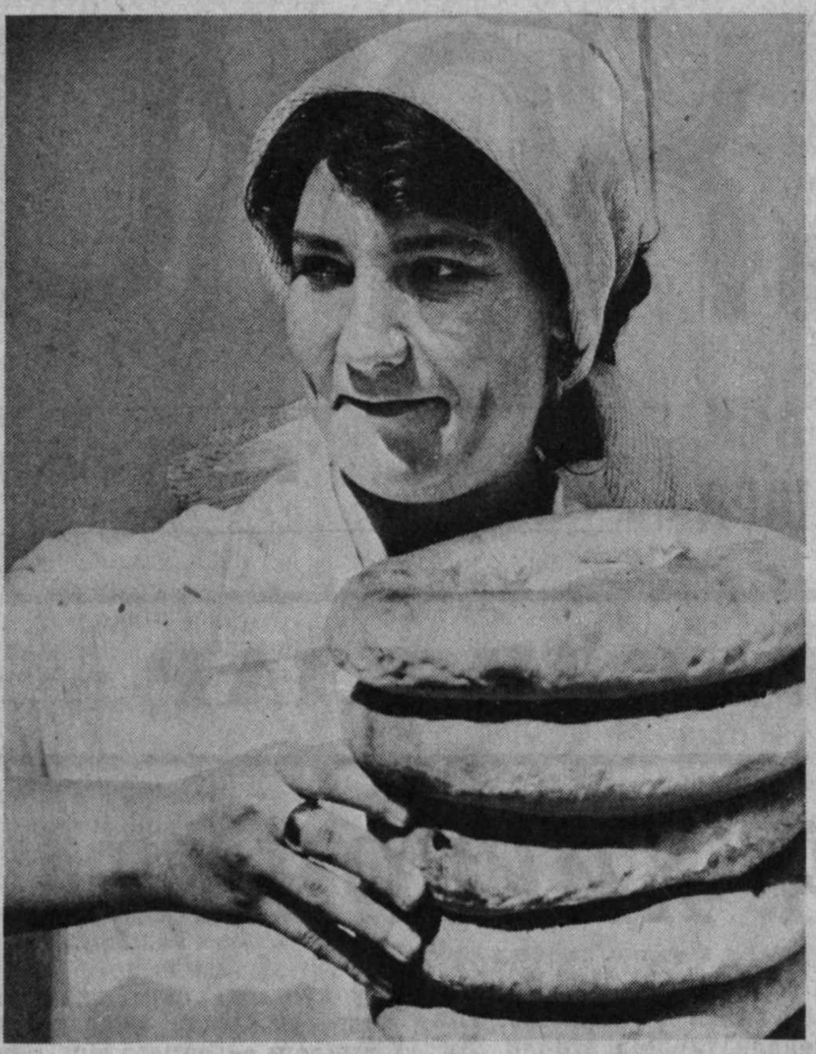

ХОЛПОШШАНИНГ НОНЛАРИ

ВИЛОЯТИМИЗНИНГ Тошкент ноҳиясидаги жамоа ва давлат хўжаликларида, маҳаллаларида бўлсангиз шу ердаги аҳолининг матлубот жамиятига қарашли Келес нонвойхонаси меҳнат аҳли ва шу корхона мудираси Холпошша Азимова ҳақидаги илиқ сўзларини эшитасиз.

Ҳақиқатан ҳам шундай. Мана бир неча йилдирки, маҳаллий аҳоли матлуботчиларнинг бўрсилдоқ нонларини мамнуният билан харид қилиб келишмоқда. Ушбу нонвойхона ойига 450 тонна миқдорида 12 турдаги нон маҳсулотлари — патир, гижда нон, оби нон, буханка, булочка каби сифатли маҳсулотларини ноҳия дастурхонига етказиб бериб турибди. Бундан ташқари нонвойхонанинг ноҳия ҳудудидаги жамоа ва давлат хўжаликлари қишлоқларида 26 та тандир цехи ишлаб турибди.

Корхонанинг Кўктеракдаги 7-ғишт заводлари бошқармасидаги 1-цехида асосан буханкалар пиширилади. Цехда ўз касбининг моҳир устаси ҳисобланган Дилшод Боймонов, Любовь Холодова каби нонвойлар меҳнат қилишмоқда. Улар ўзларининг меҳнатсеварлиги, жонкуярлиги билан ажралиб туришади. Бундай илғорлар бошқа цехларда ҳам бор. 2-цехдан Мавлуда Йўлдошева, Рихси Ҳожимуродова, Мавлуда Турсунова, Нортожи Сидиқова шулар жумласидандир.

Яқинда Навоий номли жамоа хўжалиги Култепа участкасида ҳамда «Тошкент» шўро хўжалигида ҳам Холпошша Азимова кўмаги билан янги тандир цехлари ишга туширилди. Бу эса шу ерда истиқомат қилувчи маҳаллий аҳолининг нонга бўлган эҳтиёжини тўлиқ қондирди.

М. НУРИДДИНОВ.

Суратларда: илғор нонвой М. Турсунова; Холпошша Азимова. (чапда).

Муаллиф суратлари.

Депутатлар ҳақида ҳикоялар

ЭЛ СЕВГАН ҚИЗ

ЎШАНДА вилоят кенгаши депутатлигига уч кишининг номзоди қўйилган эди. Уччовлари ҳам сайловолди йиғилишларида фаол иштирок этиб, ўз ҳаракат дастурларини баён қилишди, сайловчилардан тушган саволларга жавоб беришди. Сайлов ўтгач бюллетенлар ҳисоблаб кўрилганда Роқия Ҳамроеванинг энг кўп овоз олганлиги маълум бўлди. У Бўка ноҳиясидаги III-Қорақўйли сайлов мавзесидан Тошкент вилоят Кенгашига депутат этиб рўйхатга олинди.

Роқиянинг ҳаракат дастури бошқа номзодларникидан кўп жиҳатдан фарқ қилишини сайловчилар биринчи учрашувдаёқ сезишган эди. У оналик ва болаликни муҳофаза этиш, қишлоқни ижтимоий жиҳатдан ривожлантиришга ҳисса қўшишни алоҳида мақсад қилиб қўйган эди. Депутат бўлгач ишни нимадан бошлашни аниқ тасаввур этарди. Қишлоқда янги қурилишлар бошлаш учун энг аввало йўлларни тартибга келтириш зарурлигини яхши биларди.

Қорақўйли қишлоғини Бўка ва Пискент шаҳарлари билан боғловчи 8 километрлик йўлга шағал ётқизиш, асфальтлаш зарурлиги тўғрисида тўрт йилдан бери гап бўларди-ю, аммо тайинли иш қилинмаганди. Одамлар ёзда чанг ютиб, қишда эса тизза бўйи лой кечиб аранг катта йўлга чиқиб олишарди. Колхозчиларнинг шикоят қилиб ёзмаган жойлари, бормаган идоралари қолмади. Барибир ўзгариш бўлмади.

Депутат дастлабки кунларданоқ ҳамқишлоқларининг мана шу орзусини рўёбга чиқариш йўлларини излади. Йўл қурилиши тарихи билан чуқур танишиб чиққач, халқ депутатлари вилоят Кенгашига ёзма сўров билан мурожаат этди. Депутат сўрови изсиз қолмади. Тезда тузилган комиссия аъзолари депутат қўйган масала ечимини излашга киришдилар.

Жиддий муҳокамадан сўнг йўл қурилишини олиб бориш Пискентдаги 3-кўчма механизациялашган колонна жамоаси зиммасига юклатилди. Вилоят автомобиль йўллари қурилиши ва фойдаланиш бошқармаси уларга зарур амалий ёрдам кўрсатадиган бўлди. Ҳар иккала ташкилот раҳбарлари юзма-юз ўтиришиб шунга келишиб олишди.

Роқия ўз сўровига жиддий муносабатда бўлган халқ депутатлари вилоят кенгашидан хурсанд эди. Ниҳоят ишлар юришадиган бўлди.

Ҳақиқатан ҳам кўчма механизациялашган колонна қурувчилари қисқа вақт ичида 300 минг сўмликдан кўпроқ ишни бажариб қўйишди. Тупроқли йўллар текисланиб тош-шағал ётқизилгач, вилоят автомобиль йўллари қурилиши ва фойдаланиш бошқармаси ҳайдовчилари асфальт ташишга киришдилар. Шу тариқа эрта баҳорда бошланган иш кузга қолмай ниҳоясига етказилди. Ҳозир давлат автоинспекцияси ходимлари йўлни экспертизадан ўтказиб автобуслар қатновини ташкил этишга тайёргарлик кўрмоқдалар. Бу орада «Ленинизм» жамоа хўжалигининг 4 километрлик ички йўллари ҳам асфальтланиб бўлди.

Роқия Ҳамроевага сайловчилар берган биринчи наказ бажарилди.

— Қизимиз барака топсин, ўнта эркак бажара олмаган ишни бир ўзи бажарди, — дейишаяпти қишлоқ қариялари. — Қани энди биз сайлаган бошқа депутатлар ҳам Роқия қизимизга ўхшаб куйди-пишди, ҳаракатчан бўлишса. Ҳозир Роқия янги мактаб қурилиши билан банд эмиш деб эшитаяпмиз.

Қишлоқда 2 та мактаб бор. Иккалови ҳам эски, тор. Болаларнинг билим олишига ноқулай. Ўқиш икки сменада олиб борилаяпти. Айниқса Ойбек номли мактаб тўкилай деб турибди. Томларидан чакка ўтиб, шиплари ўйилиб тушяпти. Деворлари тобора нураб бораяпти. Кексаларнинг эсида, мактаб бундан 40 йил муқаддам хашар йўли билан лой ва гуваладан қурилган эди. Хизматни ўтаб бўлди, энди уни янгилаш керак.

Лекин янги мактаб қурилишининг дахмазаси кўп бўлар экан. Роқия буни юқори ташкилотларга қатнай-қатнай билди. Лойиҳаси тайёр бўлган мактаб қурилишини янги йил планига киритишнинг ўзи бир азоб экан.

— Эски мактабнинг авария ҳолатига тушиб қолганлиги ҳақида акт керак, — дейишди юқори ташкилотдагилар. — Ноҳия мутахассисларидан иборат 11 кишилик комиссия тузасиз ва улар имзо чеккан актни бизга олиб келасиз. Шунда яна бир ўйлаб кўрамиз.

Роқия темирни қизиғида босди. Ўша куниёқ ноҳия раҳбарлари ҳузурига бориб 11 кишилик комиссия туздирди. Комиссия аъзолари синчиклаб мактабни кўздан кечириб чиқишди. Депутатнинг ташвишланганича бор экан. Мактаб машғулотлар ўтказишга мутлақо ярамай қолибди. Дарҳол акт тузиб, имзолар чекилди.

— 1991 йилда вилоятимиз шаҳар ва қишлоқларида 14 та мактаб қурилишини режалаштирганмиз, — дейишди актни қўлга олгач юқори ташкилот ходимлари. — Энди биз бу режани бузаолмаймиз. Қўлингиздан келса шу мактабларнинг биттасини қолдириб, ўрнига ўз мактабингизни киритинг. Бизни эса бу машмашадан холи қўйинг.

Режалаштирилган мактабларнинг ҳаммаси ҳам шаҳар ва ноҳиялар учун жуда зарур эди. Уларнинг бирортасини ҳам 1991 йил режасидан қолдириб бўлмайди.

— Бизнинг мактаб ўн бешинчи бўлиб режага киради, тамом вассалом, — деди депутат бўш келмай. — Шу мактабнинг қишлоқ болалари учун қанчалик зарур эканлигини ҳамма жойда исботлаб бераман.

Узоқ тортишувлардан сўнг 422 ўринли мактаб қурилиши янги йил режасига киритилди. Мактаб қурилиши учун ер ажратилди. Ҳамқишлоқлари олдида депутатнинг юзи ёруғ бўлди. Энди қурувчиларнинг ишидан кўз-қулоқ бўлиб туриш керак.

140 ўринли янги боғча қурилишини бошлаш ҳам шундай қийинчиликлар билан кўчган эди. Ҳозир унинг пойдевори қўйилаяпти. Ҳадемай девор плиталарининг монтажи бошланади. Роқия ҳар куни ишга келаётиб, янги боғча қурилишига кўз ташлаб қўяди. Қани энди у тезроқ битса. «Ленинизм» жамоа хўжалиги бўйича мавжуд битта 90 ўринли боғчада ҳозир 140 нафар ўғил-қиз тарбияланаяпти. Яна навбатда турганлар қанча. Узоқ йиллар боғча-яслилар қурилишига эътибор берилмади, ҳеч ким болаларни ўйламади. Мана оқибати.

— Қурилаётган бино битгунича шахсий уйларда боғча очишни ўйлаб турибман, — дейди Роқия Ҳамроева. — Қўшни Пискент ноҳияси хўжаликларида бу соҳада баъзи ишлар қилинибди. Ҳозир биз ҳам боғча очишга қулай хонадонларни излаяпмиз. Қишлоғимизда тарбиячилар етарли. Таомлар ташишга мотороллеримиз ҳам бор. Янги йилда «Москвич» юк автомашинаси ҳам беришмоқчи.

Роқия мактабгача тарбия муассасалари ишини яхши билади. 1973 йилдан бери «Ленинизм» жамоа хўжалигидаги «Юлдузча» деб номланган 7-болалар боғчасида ишлаб келаяпти. Дастлаб тарбиячилик қилди, ҳозир эса мудира. Ишдан ажралмаган ҳолда дастлаб Тошкентдаги Крупская номли педагогика билим юртини, кейинчалик эса Ангрен давлат педагогика институтини тамомлади. Болалик ва оналикни муҳофаза этиш юзасидан олиб бораётган ишлари ҳамқишлоқларига манзур бўлаяпти. Ўзи 3 фарзанднинг онаси бўлганлиги учун ҳам оналар дардини яхши билади, уларни ҳар томонлама қадрлашга ҳаракат қилади.

Ҳозир боғчада тарбияланаётган болалар учун ота-оналар бир тийин ҳам ҳақ тўлашмайди. Барча харажатларни жамоа хўжалиги кўтараяпти. Боғчага энг аввало бевосита дала ва фермаларда ишлаётган ота-оналарнинг фарзандлари қабул қилинмоқда. Ҳомиладор аёлларга эса алоҳида витаминли озиқ-овқат маҳсулотлари берилмоқда.

Меҳнаткашларнинг фарзандларини эрта билан боғча ва мактабларга олиб келиш учун махсус автобус ажратилган. Бу автобусни ҳам яқинда Роқиянинг ўзи «ундириб» келди. Жамоа хўжалиги бошқаруви номидан ёзилган илтимоснома билан тўғри вилоят деҳқончилик саноати уюшмасига борди. Юк машинасида болаларни ташиш қанчалик хавфли эканлигини раҳбарларга тушунтирди. Шундан сўнг жамоа хўжалиги учун алоҳида «ПАЗ» автобуси ажратилди.

Автобус биринчи кун уруш ва меҳнат ветеранларига хизмат қилди. Кексалар янги машинада Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини томоша қилиб келишди. Шундан сўнг автобус доимий болалар хизматига ўтди.

— Депутат Роқия Ҳамроева ҳудудимиз сайловчилари ишончини муносиб даражада оқламоқда, — дейди «Ленинизм» жамоа хўжалиги раиси Омон Амиров. — Унинг ёрдами билан шу кунгача ечилмай қолаётган кўпгина ижтимоий муаммолар ҳал бўлаётир. Яқинда бир гуруҳ кексаларимиз электр чироғининг тез-тез ўчиб қолаётганлигидан шикоят қилиб келишди. Текшириб кўрсак, битта трансформаторнинг қуввати бутун қишлоққа етмаётган экан. Дарров ёрдамга депутатимиз келди. У жумҳурият Энергетика ва электрлаштириш вазирлигига мурожаат этиб, 2 та янги трансформаторга рухсат олди. Шу билан бизнинг ташвишимиз анча енгиллашди. Энди ажратилган трансформаторларни олиб келиб ўрнатсак бас, уйлар ҳам, кўчалар ҳам тунда ёруғ бўлади.

Депутатнинг ҳар бир куни, ҳар бир соати ҳисобли. У ўз ваколати муддати давомида имкони борича кўпроқ ишларни амалга оширишга ҳаракат қилмоқда. Депутатликнинг биринчи йили ҳар қалай самарали бўлаяпти. Олдинда эса яна катта ишлар турибди.

Ж. НОСИРОВ,
Бўка ноҳияси.

Вилоят прокуратурасида

ХАЛҚ МУЛКИ ДАХЛСИЗ

Яқинда вилоят прокуратурасида вилоят ижроия комитетининг ички ишлар, давлат хавфсизлиги, савдо, умумий овқатланиш бошқармалари ва матлубот жамияти раҳбарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Унда ССЖИ Президентининг озиқ-овқат маҳсулотлари ва халқ истеъмоли молларини сақлаш, жўнатиш ҳамда сотишда қатъий тартиб ўрнатиш мақсадида ишчи назоратини кучайтириш юзасидан чиқарган Фармони қандай бажарилаётганлиги масаласи муҳокама қилинди.

Кенгашда Тошкент транспорт прокурори Қ. Й. Юсупов сўзга чиқиб таъкидладики, вилоят аҳолиси эҳтиёжига мўлжалланган, сифати тез бузиладидан маҳсулотлар юкланган вагонлар Тошкент темир йўлларида, шу жумладан, турли станцияларда туриб қолмоқда. Корхона ва ташкилотлар раҳбарлари ана шу маҳсулотларни вагонларга юклашни пайсалга солмоқдалар. Озиқ-овқат маҳсулотлари, чет элда ишлаб чиқарилган саноат молларини ўғирлаш ҳоллари рўй бермоқда.

— Вилоятнинг асосий шаҳар ва ноҳияларида ишчи назорати комитетлари ва гуруҳлари тузилди, — деди вилоят халқ назорати комитети раисининг ўринбосари В. Серокуров, — уларнинг мадади билан халқ назоратчиларининг ишлари яхшиланди, комитетлар янги кучлар билан мустаҳкамланди. Лекин фақат ишчи назоратига умид боғлаш билан чекланиш мумкин эмас. Савдо ходимлари савдодаги тартибга риоя қилиш, чайқовчиликка қарши ўзлари муросасиз кураш олиб боришлари керак. Ҳозирги танг аҳволда савдо ходимларининг ватанпарварлик, инсонпарварлик туйғуларини тарбиялаш ниҳоятда зарур.

Тошкент вилояти матлубот жамияти шу кунгача жумҳурият Савдо вазирлигига қарашли базалардан 12 миллион сўмлик турли озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат молларини кам олди. Барча озиқ-овқат маҳсулотлари фондлари, саноат моллари қатъий равишда тақсимлаш учун ноҳияларнинг ижроия комитетларига юборилган. Ўтган йили 1989 йилдагига нисбатан 117 миллион сўмлик мол кўп сотилган бўлса-да, вилоят агросаноатидан савдога чиқариш учун 5 минг тонна гўшт, 8 минг дона тухум кам олинди. Ногирон ва ветеранларни озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда бир қатор қийинчиликлар юзага келмоқда.

Маълумки, жумҳуриятимиз ижтимоий программасида бир қатор имтиёзлар кўзда тутилган. Бюджетдаги ана шу харажатларни қоплаш мақсадида Бўка, Ғалаба, Оққўрғон ва бошқа ноҳияларда нархлари қимматлаштирилган моллар билан савдо қилувчи махсус магазинлар очилди.

— Бизнинг ихтиёримизда тўртта савдо базаси бор, — деди вилоят матлубот жамияти раиси У. М. Мираюпов, — уларга халқ назорати комитетлари, ишчи назорат гуруҳлари, ҳуқуқ-тартибот органлари ходимлари ҳамда депутатлардан иборат махсус гуруҳларни бириктириб қўйиш зарур, деб ҳисоблаймиз. Бу гуруҳлар базалардан олинган молларнинг қаерга ва қайси магазинларга тақсимланганлигини назорат қилиб турсинлар. Президент Фармони матлубот жамиятимизга қарашли барча савдо ходимлари ўртасида муҳокама қилинди. Биз Совет савдо қоидаларини бузмай намуна кўрсатган ходимларни рағбатлантириш мақсадида уларнинг маошларига қўшимча равишда 30 фоиз мукофот беришга қарор қилдик.

— Гарчи биз ўтган йили олдинги йилдагига нисбатан 34 миллион сўмлик кўп савдо қилган бўлсак-да, аҳолининг ортиб бораётган эҳтиёжларини қондираолмаяпмиз, — деди вилоят савдо бошқармаси бошлиғи А. Ҳолибоев. — Чунки ҳозир озиқ-овқат маҳсулотлари, саноат молларининг деярли 90 фоизи ноёб бўлиб қолди. Вилоятимиз шаҳарларида махсус магазинлар ташкил этдик. Энди одамлар қайси магазинда озиқ-овқат, қайси магазинда пойабзал сотилишини яхши биладилар.

Вилоят савдо бошқармаси бошлиғи ҳам барча магазинларни қўриқлаш ишларини такомиллаштириш, давлат мулкини сақлашни кучайтириш зарурлигини айтди.

Тошкент вилояти бўйича давлат савдо инспектори И. Исроилхўжаев давлат савдо инспекцияси ўтказган текшириш якунлари тўғрисида ахборот берди. Текширилган 450 савдо корхонасининг 300 тасида харидорлар ҳақига хиёнат қилиш ҳоллари, 10 минг сўмликдан зиёд моллар яшириб қўйилганлиги аниқланди. Савдо корхоналари раҳбарлари қоидабузарларга кўнгилчанлик қилишаверса иллатлар илдизи қирқилмайди.

— Бизда давлат мулкининг дахлсизлигини таъминлаш учун куч ҳам, имконият ҳам етарли, — деди вилоят ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. Н. Волков. — Лекин бунинг учун биринчи навбатда моллар келиши, уларни жойларга ташиш ва сақлаш усуллари, шунингдек, вилоят савдо ташкилотлари адресига вагонларнинг қачон юборилганлиги тўғрисида тўлиқ ахборотларга эга бўлишимиз керак.

Кенгаш сўнггида вилоят прокурори А. Маннонов сўзга чиқди.

Кенгаш қатнашчилари ҳар ўн кунда амалга оширилган ишларни биргаликда муҳокама қилиш ҳамда бу ҳақда оммавий ахборот воситалари орқали вилоят аҳолисини хабардор этишга келишиб олдилар.

● КОММУНИСТИК ноҳияси маиший хизмат кўрсатиш комбинатида чевар Одила Сайдалиева номини ҳамма ҳурмат билан тилга олади. Йигирма йилдан ошиқроқ вақтдан бери ўз касбини эъзозлаб келаётган Одила аёллар кийимларини кўркам тикиши билан мижозларнинг миннатдорчилигига сазовор бўлган.

Суратчи: М. МАҲМУТОВ.

*

БЕЖИРИМ ПОЙАБЗАЛЛАР

Чирчиқ пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси ўн иккинчи беш йилликни меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан якунлади. Барча ишлаб чиқариш бўлинмаларида ўзаро меҳнат беллашувининг давом этиши, унда қатнашаётганлар сафининг муттасил кенгайиб бориши яхши самара бермоқда. Шахсий мажбуриятлар олиб ишлаётган пойабзалчиларнинг ютуқлари янада қувончли бўлаяпти.

Бичиқчи З. Мирзакаримова илғорларнинг олдинги сафида бормоқда. Ўз касбини пухта эгаллаган ва жамоат ишларида фаол қатнашаётган бу пойабзалчининг меҳнат кўрсаткичлари доим юқори бўлмоқда. Корхонада 19 йилдан бери ишлаётган пойабзалчи Шишова, уста Киреева, бригада бошлиғи Тишкина, оддий ишчи Р. Абдиевалар ҳам унумли ва сифатли ишламоқдалар. Улар нормаларини доимо ортиғи билан бажаришяпти.

М. МАҲМУДОВ.

800 ТОННА ТЕМИР-ТЕРСАК

Бекобод шаҳридаги 9-ўрта мактабда меҳнат таълими намунали йўлга қўйилган. Ўқувчилар шаҳар миқёсида ўтказилаётган турли оммавий тадбирларда ҳам фаол қатнашмоқдалар. Айниқса улар темир-терсак тўплаш борасида фаол ҳаракат қилишяпти. Яқинда энг кўп металлолом тўплаган ўқувчилар эсдалик совғалари ва пул мукофоти билан тақдирландилар.

Йил бошида шаҳар миқёсида темир-терсак тўплаш бўйича мусобақа ташкил этилган эди. Шу кунгача 800 тоннадан зиёд хом ашё йиғиб топширилди. Тикувчилик фабрикаси, темир-бетон буюмлари заводи жамоалари ҳам мукофотланганлар қаторидан ўрин олдилар.

А. АЛИЕВ.

Партия турмуши: қайта қуриш қирралари

ҲАМ НАЗОРАТ, ҲАМ ТАФТИШ

БУТУН жамиятимизда бўлгани сингари партия ҳаётида ҳам қайта қуришнинг мураккаб ва масъулиятли жараёнлари давом этмоқда. Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси ҳамда КПСС XXVIII съезди қарорлари асосида партия назорат комиссияларининг қайта тикланиши ҳам янгиланиш сари қўйилган муҳим қадамлардан бири. Оҳангарон ноҳияси коммунистлари XXV партия конференциясида тузилган назорат-тафтиш комиссияси фаолияти қандай кечмоқда? Шу мавзуда комиссия раиси Э. Ҳ. Худойбердиев билан суҳбатда бўлдик.

— Эгамберди Ҳазратқулович, ҳали кўпгина коммунистлар назорат-тафтиш комиссияси тўғрисида аниқ тасаввурга эга эмас. Шу сабабли суҳбатимизни комиссиянинг мақсад ва йўналишларидан бошласак?

— Ноҳия назорат-тафтиш комиссияси ўзининг дастурида КПСС Устави ва дастурий ҳужжатларининг, съезд, конференция, партия раҳбар органлари қарорларининг бажарилиши, демократия ва ошкораликка амал қилинишини назорат қилиб боришни белгилаган. Агар қабул қилинган қарорлар партиянинг дастурий ҳужжатларига, амалдаги қонунларга мос келмаса — бу қарорларга нисбатан норозилик билдиради, уларни эътироф этмайди. Коммунистларнинг КПСС Устави талабларини бажаришини текширади, партия одоби ва интизомини бузишда айбдор коммунистларни жавобгарликка тортади. Бошланғич партия ташкилотларининг партия сафидан чиқиши тўғрисидаги қарорлари устидан тушган шикоятларни кўриб чиқади. Ноҳия партия ташкилоти бюджетининг ижросини, партия аъзолик бадалларини қабул қилиш, ҳисобга олиш ва тақсимлашнинг аҳволини назорат қилади. Ноҳия партия қўмитасининг, унинг матбуот органининг молиявий-хўжалик фаолиятини текширади. Ноҳия партия қўмитасида, унинг муассасаларида, матбуот органида партия ташкилотларининг мурожаатлари, коммунистларнинг, меҳнаткашларнинг хатлари ва аризаларини кўриб чиқиш юзасидан белгиланган тартибга риоя этилишини текширади.

— Демак, бу комиссиянинг фаолияти жуда кенг қамровли. Хўш, ноҳия партия ташкилоти назорат-тафтиш комиссияси ўтган ярим йил ичида қандай ишларни қилишга улгурди?

— Комиссиямизнинг 35 нафар аъзоси бор. Улар учта гуруҳга бўлиниб иш кўрмоқдалар. Ўтказилган учта пленум ва уч раёсат йиғилишида асосий йўналишларимизни белгилаб олдик.

«Стройпластмасс» комбинати чилангари Роберт Ким бошлиқ бўлган партия юқори органлари қарорлари ижросини текширувчи гуруҳ Оҳангарон шаҳар ижроия қўмитаси партия ташкилотининг мамлакатда турар-жой муаммоларини тезроқ ҳал қилиш йўллари ҳақида КПСС Марказий Қўмитаси ва ноҳия партия қўмитасининг қарорларини қандай бажараётганини ўрганиб чиқди. Кейинги икки йил ичида шаҳарда шахсий уй-жой қуриш учун аҳолига 42,4 гектар ер ажратилгани ва 874 минг сўм қарз берилгани муҳокамада қайд этиб ўтилди. Шунингдек, 1990 йилнинг биринчи ярмида капитал маблағлар ҳисобига уй-жой қуриб топшириш 88,5 фоизга бажарилгани кўрсатилиб, ижроқўм коммунистларига камчиликларни тезда бартараф этиш таклиф қилинди.

— Кейинги вақтларда КПСС сафидан ўз ихтиёри билан чиқиш ҳоллари бирмунча кўпайди. Комиссия аъзолари бу вазиятда қандай ишлар қилишмоқда?

— Ҳа, бундай аҳвол «Сантехлит» заводи, «Оҳангарон-цемент» ишлаб чиқариш бирлашмалари партия ташкилотларида кўпроқ учраб турибди. Комиссиямиз аъзолари ноҳия партия қўмитаси ташкилий бўлими билан бирга бу масалани атрофлича ўрганиб чиқишга ҳаракат қилди. Партия сафидан чиқиш ҳақида ариза берганлар шаҳарда ижтимоий-иқтисодий аҳволнинг ёмонлашиб, чайқовчилик чуқур илдиз отиб бораётганидан, ижтимоий адолат бузилаётганидан, бу иллатларга қарши курашда жамоат ташкилотлари, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг, қолаверса партия органларининг ўта сусткашлик қилаётганидан норози эканликларини баён этмоқдалар. Ноҳия партия қўмитаси ва ноҳия партия ташкилоти назорат-тафтиш комиссияси аъзоларининг партия сафидан чиқиш фикрида юрган коммунистлар билан шахсий суҳбатлари ўз натижасини бераяпти, албатта. Лекин шунга қарамай ўтган олти ой ичида 19 киши ўз аризасига кўра партия сафидан чиқди, 2 киши партия сафидан ўчирилди. Яна бир коммунист партия ахлоқи ва одоби нормасини бузгани учун партиявий жазо олди. Менимча, ҳар бир бошланғич партия ташкилотида, айниқса, ҳозирги мураккаб даврда партиявий-ташкилий, тарбиявий ишларни барча чоралар билан кучайтирмоқ керак.

— Партия аъзолик бадаллари тўлашнинг аҳволи қандай?

— «Ангрен» совхози директорининг ўринбосари Зоир Бойжигитов ана шу соҳа бўйича гуруҳга раҳбарлик қилаяпти. Ўтган вақт ичида 23 бошланғич партия ташкилотида партия аъзолик бадаллари тўловининг аҳволи текшириб чиқилди. Назорат-тафтиш комиссияси фаол аъзолари «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхоз-саноат комплекси, Ворошилов номли совхоз партия қўмиталари котиблари Раҳматилла Юнусов, Муҳаммаджон Ҳасанов, «Ангрен» совхози бўлим бошқарувчиси Жамол Қўчқоров, шаҳардаги 2-ўрта мактаб директори Абдуғаффор Сатторовлар жойлардаги муаммоларни атрофлича чуқур ўрганишмоқда. Айрим жойларда партия аъзолик бадалларини тўлаш ўз ҳолига ташлаб қўйилгани ҳам аниқланмоқда. Масалан, халқ депутатлари Телов қишлоқ Совети ижроия қўмитаси бошланғич партия ташкилоти котиби Б. Ортиқов ноҳия халқ таълими бўлимига ишга ўтгач ана шундай аҳволга йўл қўйилди. Ноҳия матлубот жамиятида эса бир неча ойдан бери бошланғич партия ташкилоти котиби йўқ, лекин коммунистлар бу ҳолга бефарқ қараб келишмоқда. Албатта бундай ҳолатлар партия ташкилотлари обрў-эътиборини ўз-ўзидан тушириб юборади. Ҳозирги шароитда мавжуд ижтимоий-иқтисодий муаммоларни бартараф этиш, ҳар соҳада фаоллик кўрсатиш, омма орасида партияга ишончни мустаҳкамлаш йўлида сайлаб қўйилган партия фаоллари астойдил ғайрат кўрсатишлари лозим.

Суҳбатдош Нурали АБДУРАСУЛОВ, ССЖИ журналистлар уюшмаси аъзоси.

Тошкент ҳақиқати МАДАНИЯТ БЎЛИМИ

1

ҚАДРИЯТЛАРИМИЗНИ ЭЪЗОЗЛАЙЛИК

● *Сўз—бўлим мудирига* ●

МУХЛИСЛАР — ТАЯНЧИМИЗ

ОДАТДА янги йил арафасида муҳарририят ҳар бир бўлимдан амалга ошириладиган режалар, мақолаларни ёритишда рўзнома саҳифасидан муқим ўрин олиб қоладиган ойна-сўзлар ҳақида фикр ва мулоҳазаларимизни сўрайди. Улардан бир нечтасини ёзиб берамиз. Ўтгани ўтади, қолгани қолаверади. Бундан уч-тўрт йил аввал анча кўпчиликка маъқул тушган ойнасўзлардан бири «Дадилбек ён дафтаридан» эди. У холи хароб мактаблар, ночор боғчалар, моддий базаси заиф олийгоҳлар, ароқхўрлар, гиёҳвандлар, бир касалликни даволайман деб, яна битта-иккита дардни ёпиштирадиган касалхоналарни аямай фош этиб узоқроқ яшаб келди. У деярли ҳар ҳафтада саҳифалардан бирида ўзини кўрсатарди. Одил ва ҳақгўй бўлганлиги учун босилган материалларга жавоб олинарди.

Рўзнома лойиҳасини режалаштиришда «Дадилбек»дан «нима бор» деб сўраш муҳарриримизга одат бўлиб қолганди. Бўлимимиз фан, маданият, халқ таълими, медицина, ҳунар-техника таълими ва олий ўқув юртлари ҳаётига оид мавзуларда мақолалар тайёрлашдан ташқари, «Дадилбек»ка алоҳида ҳозирлик кўрарди.

Бора-бора муштарийлар рўзномамизга юбориладиган хатларининг устига «Дадилбек»ка деб қўядиган бўлиб қолдилар. Назаримда у кўпчиликнинг дилидаги дардларини рўзнома «дастурхони»га тўкишга йўл очган эди.

Ҳозир ошкоралик пайти. Тўғрисини айтавериш керак. Биз ўз вақтида «Дадилбек»ни яхши парвариш қилмадик. Оқибатда у ўсишдан тўхтаб қолди. Шу аснода у билан деярли ҳайрлашган ҳам эдик.

Лекин яқинда муҳаррир ўринбосари мажлислардан бирида бир қатор бўлимларга эътироз билдириб, яхши-яхши ойнасўзлар йўқолиб кетаётганлигини афсус билан гапирди. Хусусан, «Дадилбек»ка ҳам фотиҳа ўқилди, «бу қанақаси» деб бизнинг бўлимга жиддий фикрларини айтди.

Шу кор қилдими, ё яна ўша ойнасўзни соғиндикми, билмайман, бу йил «Дадилбек»ни яна ҳаётга қайтардик. Бундан ташқари, биз эски бисотимиздан ҳам юз ўгирмоқчи эмасмиз. Олий ўқув юртлари фаолиятини ёритишда қўл келган «Ректор билан мулоқот», «Педагоглар ҳақида ҳикоялар», «Шифокорлар ҳаётидан лавҳалар», «Булар Сиздан миннатдор», «Маданий муассасаларда», «Оила даврасида», «Маҳалла, оила, жамоатчилик» ойнасўзлари остида бериладиган мавзуларни давом эттириш ниятидамиз.

Лекин бўлим бу билан кифояланиб қолмайди. Рўзномамизга обуна ўтказиш вақтида муштарийлар билан бўлган мулоқотларда биз анчагина таклиф ва истакларни ён дафтаримизга ёзиб олганмиз. Хусусан, улар «Саломатлик» саҳифасини очишимизни, илғор педагоглар иш тажрибасини кенгроқ ёритишни, талабалар ҳаётидан кўпроқ ёзишни, ҳунар-техника билим юртлари фаолиятидан материаллар бериб боришни илтимос қилганлар. Бундан ташқари сиҳат-саломатлик мавзуларида ҳам мунтазам чиқишларни ташкил этишни дилимизга тугиб қўйдик. Шунингдек «Илғор ўқитувчи иш тажрибасидан», «Ҳунар ўрганасизми, марҳамат», «Мактаб ошхоналарида нима гап!», «Талаба ҳаёти» каби рукнлар рўзнома саҳифаларидан доимий ўрин олади.

Албатта, биз бу ижодий режаларни муштарийларнинг холис ва фаол ёрдамларисиз амалга оширишимиз мушкул. Зеро энг асосий таянчимиз — сиз мухлисларимизга таяниб иш юритиш ниятидамиз. Таклиф, фикр ва мулоҳазаларингизни билдирасиз, деган умиддаман.

Саидвали ҲАСАНОВ,
«Тошкент ҳақиқати» маданият бўлимининг мудири.

«РОҲАТ»ДА ОРОМ ОЛАДИЛАР

ҚАНИ энди Бекобод шаҳридаги Калинин номли мактабда бошланган бу ташаббус вилоятимиздаги бошқа билим даргоҳларига ҳам ёйилса. Бу ерда ўқитувчиларнинг дарсдан бўш вақтларини кўнгилли ўтказиш мақсадида очилган дам олиш хонаси машаққатли касб эгаларини хушнуд этди.

Шинамгина хонада диван, креслоларда ўтириб ойнаи жаҳонни томоша қилиш мумкин. Истаганлар эса магнитофон қўйиб ўзлари ёқтирган қўшиқларни тинглайдилар. Чой билан кофе ичиб ўтириб газета, журналлар ўқийдилар. Ўқитувчилар жамоасига бундай қулайликларни яратишда шаҳар халқ таълими бўлими мудири М. Ортиқов, ўқитувчилар касаба уюшмалари қўмитаси раиси Л. Игнатенко ўртоқлар чинакам ёрдам кўрсатдилар.

— Биз улардан миннатдормиз,— дейди мактаб директори Баҳринисо Йўлдошева,— айни пайтда «Роҳат»ни безашда алоҳида ҳисса қўшган ўқитувчимиз Э. Алиевга ҳам раҳматлар айтамиз.

Шу кунда бу мактабда буюк мутафаккир А. Навоий таваллудининг 550 йиллигига бағишлаб музей очишга ҳозирлик кўришмоқда.

А. БОБОНАЗАРОВ,
Бекобод шаҳри.

★

ФАОЛИЯТИМИЗ КЎЛАМИ КЕНГ

ВИЛОЯТИМИЗНИНГ барча шаҳар ва ноҳияларида табиатни муҳофаза қилиш бўйича давлат инспекциялари ишлаб турибди. Улар ўз ҳудудларидаги саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари давлат ва жамоа хўжаликларида атроф-муҳитни мусаффо сақлаш, табиат неъматларига зарар етказмаслик талабларига амал қилиниши устидан назорат олиб боришмоқда. Улар қандай ишлашаяпти? Мухбиримиз М. МИРҲАМИДОВнинг бу саволига айрим инспекция раҳбарлари томонидан берилган жавобларни эътиборингизга ҳавола этамиз.

К. МАВЛОНОВ — Бекобод ноҳия давлат инспекцияси бошлиғи:

— Атроф-муҳитни мусаффо сақлаш билан боғлиқ бўлган ишларимиз ҳақида кўп гапириш мумкин. Ўтган йили анчагина текширувлар ўтказилди. Кейинги бир ойдаги ишимиз ҳақида қисқача тўхтаб ўтишнинг ўзи кифоя. Бу фаолиятимиз тўғрисида умумий тасаввур ҳосил қилиш учун етарли бўлади.

Шу давр мобайнида атмосфера ҳавосини, сув ресурсларидан тўғри фойдаланиш, тупроқ, ўсимликлар ва ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилишга қаратилган ўнлаб текширувлар ўтказилди. Уларга инспекторларимиз қатори жамоат ташкилотлари вакиллари ҳам жалб қилинди. Ишни бундай йўлга қўйиш жойларда табиатни муҳофаза қилиш қонун-қоидаларига амал қилишнинг аҳволини анча чуқурроқ ўрганиш ва таҳлил қилиш имконини бераяпти. Жамоатчиликка суяниш текшириш кўламининг кенг ва таъсирчан бўлишини ҳам таъминлаяпти.

Уларнинг фаол иштироки туфайли бир ой ичида ўнлаб корхоналар-хўжаликларни текшириш билан қамраб олиш мумкин бўлди. Далварзин ремонт-механика ва нон заводлари, Бекобод автотранспорт корхонасининг Зафар автоколоннаси, 16-автотранспорт корхонасининг 2-автоколоннаси, асфальт-бетон заводи, «Чермет» кооперативи, Бекобод нефть базасининг айрим бензин қуйиш станциялари, Туркистон ҳарбий округининг овчилик хўжалиги ва бошқаларда бўлинди.

Текшириш натижасида атроф-муҳитни мусаффо сақлаш талаблари қўпол равишда бузилаётганлиги маълум бўлди. Далварзин ремонт-механика заводида ёғмой материалларининг ер билан битта бўлиб ётганлиги устидан чиқдик. Корхона раҳбарларининг бундай лоқайдлиги табиатга катта зарар келтирмоқда. Ҳавонинг ифлосланиши ҳам майлия, тупроққа сингиб, уни яроқсиз қилиб қўймоқда. Айни вақтда бу жамоа ҳамёнига ҳам зарар-ку. Ахир бундай материаллар текинга келмайди, қанчадан-қанча пулга сотиб олинади. Худди шундай аҳвол Бекобод транспорт корхоналарида, заправка станциясида ҳам содир бўляпти.

Текширилган корхоналарда табиат неъмати — сувдан фойдаланиш учун махсус рухсат йўқлиги, қоидалар бузилаётганлиги аниқланди. Тозалаш иншоотлари етарли эмас, борлари ҳам яхши ишламайди. Қисқаси уларда табиатни муҳофаза қилиш ишлари ниҳоятда ўлда-жўлдадир. Далварзин овчилик хўжалиги ва вилоят овчилар жамиятининг Стретенко хўжалигида браконьерларга қарши кураш ниҳоят суст йўлга қўйилганлигининг яна бир гувоҳи бўлдик. «Октябрь 46 йиллиги» шоликорлик давлат хўжалиги механизатори Ф. Тошпўлатовга бу ерда ҳужжатсиз милтиқ олиб юргани учун жарима солинди. Табиатни муҳофаза қилишдаги камчиликлар айбдорлари Ойбек номли давлат хўжалиги директори Н. Эсонов, бош агрономи Э. Ўташев, ижарачи В. Кимлар ҳам пулли жарималар билан жазоландилар.

Н. Т. БОБОЖОНОВ — Бўстонлиқ ноҳия табиатни муҳофаза қилиш давлат инспекцияси бошлиғи:

— Бир ой мобайнида ноҳия табиатни муҳофаза қилиш бўйича ҳаммаси бўлиб ўн марта текширув ўтказилди. Турларга бўладиган бўлсак қуйидагича: икки марта оқава сувларининг булғаниш даражаси, беш марта ердан фойдаланиш тартибига амал қилиш, уч марта ҳаво ҳавзасининг тозалиги текшириб кўрилди. Барча корхона, ташкилот, хўжаликларда табиат муҳофазасида нуқсонлар борлиги аниқланди.

Чунончи, Хўжакент фойдаланиш линия бошқармасининг асфальт-бетон заводи ҳамон атмосферани булғатувчи йирик манба бўлиб қолмоқда. Бу ерда атрофга тарқатиладиган заҳар, дуд-тутунларнинг чиқарилиши мумкин бўлган миқдори, яъни чегараси белгиланмаган. Мавжуд газ-чанг тозалагичнинг қуввати етарли эмас, бунинг устига у тез-тез бузи-

● **Атроф-муҳит муаммолари**

либ туради. Биргина бундай қурилма ҳеч вақт эҳтиёжни қондирмайди. Шу сабабли ҳар ойда ҳавога тонна-тонналаб ис-тутун, чанг тарқалиб, теварак-атроф табиатига зарар етказмоқда.

Ноҳиядаги «Ленинград», Абай ва Калинин номли жамоа хўжаликлари, зотли паррандалар етиштирувчи фабрикада ҳам атроф-муҳитни соф сақлашда, ер, сув ресурсларидан фойдаланишда катта камчиликлар содир бўлмоқда. Уларда яхши тозаланмган оқавалар тўғридан-тўғри оби-ҳаёт хавзаларига оқизиб юборилаяпти. Бу унинг таркибида саломатлик учун зарарли моддаларнинг нормадагидан ортиқча бўлишига олиб келмоқда.

Биз бу ва бошқа шунга ўхшаш камчиликларни бартараф этиш юзасидан ҳужжатлар туздик. Жумладан, сувдан фойдаланиш бўйича аниқланган камчиликларни бартараф этиш лозимлиги қайд қилинган йигирма олтита, ер бўйича ўттизта ва ҳаво бўйича ўн тўртта кўрсатма бердик. Шу рақамларнинг ўзи ҳам халқ депутатлари вилоят кенгашининг курорт муқобили беришга қарор қилган Бўстонлиқ минтақасида атроф-муҳит, табиат мусаффолиги талаб даражасида эмаслигини кўрсатиб турибди.

Камчиликларни фақатгина қайд қилиш яхши самара бермаётганлигини аниқ тан олиш керак. Корхоналар, хўжаликлар раҳбарлари кўпчилик ҳолларда қуруқ ваъда беришдан нарига ўтишмаяпти. Шунинг учун қаттиқроқ чоралар кўришга мажбур бўлаяпмиз. Турли жарималар солиш, ишлаб чиқаришни тўхтатиб қўйиш шулар жумласидандир. Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбариятидан сал кам олти юз сўм жарима ундириб олинди. «Ленинград», Абай ва Калинин номли жамоа хўжаликларининг заҳарли химикатлар сақланадиган омборлари беркитиб қўйилди. Чунки улар мослаштирилган, ҳеч қандай хавфсизлик қоидаларига талаб бермайдиган, теварак-атрофи ўралмаган биноларда жойлашган. У ердан заҳарли химикатларни бемалол олиб чиқиб кетиш ҳам мумкин. Бунинг устига об-ҳаво таъсиридан муҳофаза қилинмаган, шамол учириши, қорёмғир таъсир қилиб тупроққа сингиши мумкин. Шунингдек, Хўжакент, фойдаланиш линия бошқармасининг асфальт-бетон цехи ҳам ёпиб қўйилди. Унинг атроф-муҳитни ифлослантирувчи манба бўлиб қолишига чек қўйиш вақти келди. У тозалаш иншоотлари билан таъминланмас экан, ишлаши мумкин эмас.

А. СУЛТОНОВ — Оржоникидзе ноҳия давлат табиатни муҳофаза қилиш инспекцияси бошлиғи:

— Бир ойда ноҳиядаги корхоналар, ташкилотлар, хўжаликларда атроф-муҳит мусаффолигини таъминлаш фаолияти ўн бир марта текширилди. Натижада қатор камчиликларга дуч келинди. Ҳавони ифлослантирувчи энг йирик манбаълардан бири бўлган Қуйлиқ норуда бинокорлик материаллари заводи бу соҳада бошқаларга ҳамон «намуна» бўлмоқда. Маълумки у Чирчиқ дарёси сувининг муҳофазаси минтақасида жойлашган. Айтиш мумкинки, дарёнинг четида. Шундай бўлгач унинг санитария ҳолати доим талаб даражасида бўлиши керак. Аслида бундай бўлмаяпти.

Завод карьерлари ҳудудлари доим ахлат-чиқиндилар билан ифлос бўлиб ётади. Ер ости сувлари булғаланади. Карьерларни қазишда муайян чуқурликдан ўтмаслик керак. Лекин бунга умуман риоя қилинмайди. Бир неча баравар чуқур ковланади. Белгиланганига кўра у 6 метрдан ошмаслиги керак. Ваҳоланки камида 20—25 метр бўлади. Бунчалик чуқурликдан тош-қум қазиб олиш мумкин эмас. Бироқ корхона раҳбарияти бунга ҳеч амал қилмайди.

Юмалоқ норуда материаллар карьерининг «Базальт» кооперативи ҳам Чирчиқ дарёсининг сув муҳофазаси минтақасига жойлашган. Бунинг устига унда шу ердаги карьердан қум-шағал қазиб чиқариш учун рухсатномаси йўқлиги маълум бўлди. Бу ўзбошимчаликни ўзгинасидир. Кооператив иши тўхтатиб қўйилди. «Қизил Ўзбекистон» жамоа хўжалигининг сут-товар фермаси ҳам Қорасув ариғини ифлослантирмоқда. Айниқса, ёғинли-сочинли кунларда гўнг қўшилиб кетган оқавалар тўғри сув ҳавзасига оқиб тушмоқда.

Бошқа камчиликлар ҳам аниқланди. Уларнинг айбдорлари турли шаклда жазоланди. Очиғини айтганда, ноҳиямизда табиатни асрабавайлаш ишларида кескин ижобий ўзгаришлар бўлмаяпти. Дастлабки ишлар қилинди, холос. Улар ҳали талабга жавоб беришдан жуда узоқда. Шунинг учун табиат муҳофазаси қонунчилигига амал қилишни текширишни янада кучайтирамиз. Ҳа, олдинда ишлар кўп.

ТАРБИЯНИНГ БОШИ — ОТА-ОНАДАН

ДУНЁДА ота-онадек меҳрибон, жонкуяр инсон топилмаса керак. Она деганда кўпроқ менинг кўз ўнгимда бир парча мурғак этдан жон ато этган инсон қиёфаси намоён бўлади. Дунёда алломалар йўқки ота ва онани мадҳ этмаган бўлсин. Шоиру фозиллар, айниқса, онанинг беҳудуд меҳри олдида қайта-қайта бош эгишган. Онанинг фарзандга бўлган муҳаббатини бир донишманд шундай таъриф этибди:

«Дунёда онанинг муҳаббатидан ҳам муқаддас ва беғараз туйғу йўқ. Ҳар қандай меҳр-муҳаббат, ҳар қандай жўшқин туйғу она меҳрига қараганда заифроқдир». Ҳа, албатта. бу сўзларда олам-олам маъно бор.

Онажон, мен сени, мен сени,
Кўтаргим келади кафтимда.
Сабаби сен мени, сен мени
Улғайтдинг меҳрингнинг тафтида.
Онажон, сен боғбон мисоли,
Заҳматкашсан, дилга пайвандсан.
Чамандаги гуллар болини
Сўзларингга жамлаб олгансан.
Онажон, юрагинг ўтини —
Қуёш жо этдинг қалбимга.
Умрим бўйи уни, мен уни
Ёғдирурман азиз бошингга!

Бу сатрларни ўқийману Юнусобод даҳасининг Шифокор кўчаси 27-уйда истиқомат қилувчи меҳнати билан танилган Усмоновлар оиласи ёдимга тушади. Бу хонадонда улғайган фарзандларга ҳавасим янада ортиб кетади. Оила бошлиғи Бурхон ака Усмонов 1948 йили Охунбобоев номидаги медицина билим юртини тамомлаб, биринчи иш фаолиятини Ҳасанбой колхозидаги медпунктда бошлади. Кейинчалик Юнусобод касалхонасида, 1957 йилдан 1987 йилгача эса қарийб бир ерда Ватутин номли, «ЎзССР 50 йиллиги» колхозида медицина пункти мудири вазифасида сидқидилдан хизмат қилди. Пенсияга чиққандан кейин ҳам бу тиниб-тинчимас шифокор Ворошилов номли болалар санаторийсида хизматини давом эттирмоқда.

Оиланинг заҳматкаши, чароғбони Қутпи опа Усмонова ҳам медицина билим юртини тамомлаб, 1957 йилга қадар Юнусобод амбулаториясида, 1957—85 йилларда Ватутин участкаси шифохонасида ишлади. Унинг иш жараёнида 300 дан ортиқ чақалоқ дунёга келди. Қанча-қанча оилаларга шодлик — қувонч улашди. Камтар, ширинсухан нажоткор ҳозир пенсия гаштини сурмоқда. Бу хонадонда тўрт ўғил ва икки қиз вояга етиб, уйлик-жойлик бўлдилар. Оила фарзандлари: Баҳодир — агроном, Маъфура, Матлуба, Ботир — муҳандис. Зокир — талаба, Боситхон электрчи, келинлари Насиба — иқтисодчи, Нигора — врач, Мунира — ҳамшира, Фароғат — тарбиячи. Улар халқ хўжалигининг турли соҳаларида хизмат қилиб келишмоқда. Ҳурмат қилсанг, ҳурмат кўрасан дейди халқимиз. Бу оилада келинлар ҳам бирбирлари билан аҳил ва иноқ. Фарзандлар ота-оналарини чин дилдан ҳурмат қиладилар. Бундай оилага ҳавас қиламан, шундайлар кўпайсин дейман.

Н. АБДУЛЛАЕВА.

ДОД, БУ МАКТАБ ДАСТИДАН!

Барака топгур Дадилбек!

БИЗ Бўстонлиқ ноҳиясининг Қоронқул қишлоғида истиқомат қилувчи бир гуруҳ Улуғ Ватан уруши ногиронлари меҳнат фахрийлари ва ўқитувчилар сабр-косамиз тўлганидан сенга мурожаат қилаяпмиз. Бизнинг болаларимиз, набираларимиз илм олаётган 15-мактабнинг ҳозирги талабларга жавоб бермай қўйганига анча йиллар бўлди. Ота-оналар дод бу мактабнинг дастидан деб юришларига қарамай, ўзгариш йўқ. Бинонинг кўрки ўта ночор, инчунун, хоналари тор, қишда совуқ. Ёмғир ёғса синфхоналардан чакка тинмай ўтаверади. Болаларнинг бир кичкина хонада ғуж-ғуж бўлиб зўрға овқатланаётганликларини кўрганимизда юрагимиз туз сепгандек ачишиб кетади. Баъзан синфлар етишмай, ўқувчилар папкаларини кўтариб, ҳовлида сарсон-саргардон юрадилар.

Тўгараклар ҳақида гап очмай қўяқолайлик. Болалар мабодо бирор ҳунарга ҳавас қўйгудек бўлишса, Чорвоққа ёки Ғазалкентга қатнашлари керак. Гоҳогоҳо ўқитувчилардан бизга янги мактаб қуриб беришармиш, деган гапларни эшитиб, қувонамиз ҳам, аммо ойлар, йиллар ўтиб қўйнимиз пуч ёнғоққа тўлганини билиб ғазабланиб кетамиз.

Сен ёрдам бер. Бўстонлиқ катталари янги йилда фарзандларимизга янги мактаб қуришни албатта режалаштиришсин. Ўтиниб сўраймиз.

Ш. МАРАСУЛОВ,
Т. ЎРМОНОВ,
А. ПУЛАТОВ,
О. ПИРМАТОВ,
Р. САИДБОЕВА,

(ҳаммаси бўлиб 42 имзо),
Бўстонлиқ ноҳияси.

БОҒЛИҚ СЕМИЗ ЧЎНТАККА

Номин атаб «Тижорат»
Очибдирлар бир дўкон,
Камбағаллар хижолат,
Борга боқибдур замон.

Харидор ғужғон-ари
Миршаблар ҳам мўл экан
Буюм сотилғон сари
Нархга очиқ йўл экан.

Томоша бўлиб талаб
Ичкари қўйдим қадам.
Бирдан кетди елкалаб,
Тажанг—тумонат одам...

Олғувчига хўп ёққан
Пештахтада ҳар не бор.
Хизматчилар ҳам чаққон,
Ширинсухан, беозор.

Истаганинг муҳайё
Айтсам ўхшар чўпчакка,
Олиш-олмаслик аммо,
Боғлиқ семиз чўнтакка.

ҚИЛИЧ Али.

„ТИЖОРАТ" ДЎКОНИ

БАРАКАЛИ ЙИЛ

ДЕҲҚОН халқи содда, мақтанишни билмайди. Унга далада ёз бўйи шароитни тўла-тўкис яратиб беришса бўлгани, қолганини ўзи ўринлатади. Назаримизда, бу йил қисман бўлсада, деҳқонларимизнинг эркин меҳнат қилишлари учун шароит яратилди. Бу эса унумдорлик, қолаверса, муваффақиятларнинг омили бўлиб хизмат қилди.

«Оққўрғон» шўро хўжалиги деҳқонлари ҳам 1990 йилни юқори меҳнат кўрсаткичлари билан якунлашаяпти. Қишлоқ хўжалигининг барча соҳалари бўйича олинган йиллик режа-топшириқлар уддаланди. Оқсоқ саналиб келинаётган чорвачилик ҳам йилдан йилга қад ростламоқда. Давлатга чорва маҳсулотлари етказиб бериш ҳамда ишлаб чиқариш режалари бажарилиш арафасида турибди.

Хўжаликнинг пахтачиликда эришган натижаларига кўз югуртирамиз. Давлатга 2295 тонна ўрнига 3000 тоннадан зиёд пахта етказиб берилди. 3205 гектар майдондан олинган ҳосилдорлик гектар бошига 30 центнердан ташкил этди. Ялпи ҳосилнинг 90 фоизи машиналар бункерларидан тўкилди.

Мана икки йилдирки хўжалик давлатга уруғлик пахта етказиб бераётир. ВАСХНИЛ билан тузилган шартнома асосида меҳнат қилаётган пахтакорлар кам бўлаётганликлари йўқ. Ўтган йили 5 миллион 400 минг сўм фойда кўрилган бўлса, жорий йилда...

— 7 миллион сўмлик даромад қилиш кўзда тутилаяпти, — дейди хўжалик бош иқтисодчиси Н. Болшешепов. — Бу рақам ноҳия бўйича юқори кўрсаткичлардан биридир. Умуман «Наманган-1» навли уруғлик пахта кони фойда бўлмоқда.

Шўро хўжалиги пахтакорлари бир томонда йиллик меҳнатларини сарҳисоб қилишаётган бўлишса, иккинчи томонда кузги-қишки тадбирларни амалга ошираётирлар. Майдонларга маҳаллий ҳамда минерал ўғитлар ташиб чиқарилиб, пешма-пеш шудгор қилинаяпти.

Д. КАМОЛОВ,
Оққўрғон ноҳияси.

● *Диққат, янгилик!*

КАНОПДАН ҚОҒОЗ

ИСПАНИЯ мутахассислари Африкадан чиққан ва бута ўсимлиги ҳисобланган каноп қоғозга бўлган эҳтиёжни анча енгиллаштириши мумкин, деб ҳисобламоқдалар. Испания учун бу фавқулодда зарурдир, чунки бу мамлакатда целлюлоза-қоғоз саноати учун ишончли база сифатида фойдаланиш мумкин бўлган кенг ўрмонзорлар йўқ.

Миллий деҳқончилик тадқиқотлари илмгоҳи ўтган йилиёқ ўсимликни иқлимга мослашишини аниқлаш учун Пиреней ярим оролининг марказий ва жанубий участкасида тўртта участка ажратиб, у ерга тажриба учун каноп экдирди. Илмгоҳнинг бош директори Адольфо Мартинес Хименонинг айтишича, натижа кутилганидан ҳам зиёд бўлди. Бута тўрт ойда тўрт метргача ўсди. Бу каноп бир йилда ҳар гектар майдондан 20 тонна қуруқ ёғоч массаси бериши мумкинлигини кўрсатади. Бу кўрсаткич жиҳатидан у игнабаргли дарахтлар ва эвкалиптдан анча юқори туради. Улардан фойдаланиб, ҳар гектардан 4—6 тонна ҳом ашё олиш мумкин.

«Биз,— дейди Адольфо Мартинес,— ўрмончилик соҳасида қадимги вақтлардан буён қўлланиб келинаётганидан кескин фарқ қилувчи янги сиёсатни ишлаб чиқиш зарур деган хулосага келдик. Каноп экология нуқтаи назаридан ажойиб ўсимлик, у ўрмонларни сақлаши мумкин».

Бу қуруқ сўзлар эмас. Ҳамма гап шундаки, целлюлоза-қоғоз саноати табиатга энг кўп даражада зарар келтирадиган тармоқлардан ҳисобланади. Қоғоз ишлаб чиқаришда хом ашёдан дарахт елимини ажратиб чиқариш учун кўп миқдорда агрессив кимёвий моддалар ишлатилади. Мавжуд технологияни такомиллаштириш бўйича барча уринишлар қоғоз ишлаб чиқаришида қўлланиладиган киёвий жараёнлар маҳсулотларни зарарсизлантираолмайди, атроф-муҳитга чиқариб ташланган бу маҳсулотлар шунчалик катта зарар келтирадики, уларни ҳисоблаб чиқиш мумкин эмас. Канопда эса бундай елим йўқ. Шу туфайли ундан фақат механик ва термомеханик усуллар ёрдамида целлюлоза ва қоғоз олиш мумкин. Бундай технологиядан фойдаланилган вақтда чиқинди кам бўлиб, табиатга салбий таъсир қилмайди. Бутанинг ўзи эса беор бўлиб, амалда деярли ўғитларни ҳам, жуда заҳарли пестицидларни ҳам талаб этмайди. Унинг тез ўсиши учун фақат сув керак. Бундан ташқари унинг ўзи ўсаётган тупроқ ҳолатига нафи ҳам тегади. Тўкилган баргларидан анчагина миқдорда гўнг ҳосил бўлади, илдизлари эса тупроқни юмшатади ва унинг тузилишини анча яхшилайди.

Америкалик корчалонлар канопнинг қадрига етиб, ҳозирча уни фақат рўзнома қоғози тайёрлаш учун хом ашё сифатида фойдаланиш учун кўпайтиришга киришдилар. Аслида ундан энг юксак сифатли маҳсулот олиш ҳам мумкин бўлсада ҳозирча шуни мўлжалламоқдалар.

Миллий деҳқончилик тадқиқотлари илмгоҳи мутахассислари канопнинг келажаги порлоқ деб ҳисоблашяпти, уни уруғидан ўстириш бўйича тажрибани давом эттиришмоқда. Мақсад ҳозирги вақтда қўлларида бўлган 43 нав уруғдан энг яхшиларини танлаб олишдир.

Е. РЯЗАНОВА.
(ИАН).

УВОЛИ ТУТСИН!

Давлатимиз халқ дастурхони учун тайёрлатиб, тақсимлаган озиқ-овқат маҳсулотларини ўз вақтида сотувга чиқармай, сифатини бузган, сўнг ноилож чиқиндилар орасига ташлаб юбораётган кишиларни ким деб аташ мумкин?

Шундай қилиб, ҳамма гавғони Олмалиқдаги «Радость» кооперативи аъзоси Виктор Иванович Корольков бошлади. У ўша куни одати бўйича шахсий машинасида шаҳар чеккасидаги чиқиндилар ташланадиган жойга борди. Эҳ-ҳе, бу ерда топилмайдиган нарсанинг ўзи йўқ! Бус-бутун бўш бочкалар, қимматбаҳо темир-терсаклар, темир-бетон плиталари... Эринмасдан ҳар куни ташиб турсангиз, бемалол каттагина иссиқхона қуриб оласиз.

Олимлар ҳисоблаб чиқишибди: мамлакат бўйича тайёр прокатни 1 фоиз тежаш қўшимча равишда 1 миллион тоннадан зиёд металл олиш ,металл чиқиндиларини атиги ярмигагина камайтириш билан тайёр прокат ишлаб чиқаришни 10 фоиз ошириш мумкин экан. Ўзингиз биласиз, биздагидек исрофгар, хўжасизлик қайнаб-тошиб ётган мамлакат дунёда йўқ. Барча бойликларимизни орқа-олдимизга қарамай сарфлайверамиз. Лекин ўзимиз ташлаб юборган чиқиндилардан чет элда қўлинг ўргулсин буюмлар тайёрлашса, ур-йиқит билан сотиб оламиз.

Хуллас, тиниб-тинчимас Виктор Иванович ўзига таниш жойга келдию, ҳайратдан донг қотиб қолди: кўз олдида ҳар бири 5 килою 100 граммлик (нархи 6 сўм 20 тийин) балиқ консервалари уюлиб ётарди. Ҳали очилмаган қоғоз қутилар ҳам кўп эди. Ҳовлиқиб жарликка тушди, битта консервани олиб, кўздан кечирди. Ундаги ёрлиқда шундай ёзувларни ўқиди: «Сельдь тихоокеанскую нежирную». Тажрибали одам эмасми, консерваларнинг кўпи яроқли, ейиш мумкинлигини сезди. «Бу ноёб балиқларга етолмаганлар қанча,— дея кўнглидан кечирди Виктор Иванович.— Қайси ноинсоф ташлаб юбордийкин?!».

В. И. Корольков уйига консервалардан уч-тўртта олиб кетди. Биттасини очиб, еб кўрган эди, иштаҳасини карнай қилиб юборди. Ҳар эҳтимолга қарши яна уч-тўртта олиб келди. Кейин бу ҳақда ички ишлар бўлимига хабар берди...

Вилоят ички ишлар бошқармаси БХСС бўлимининг шаҳар ва ноҳиялараро бўлинмаси бошлиғи, милиция майори П. Юнусхўжаев бошлиқ тажрибали ходимлари Қ. Саримсоқов, Қ. Собиров, С. Қудабоев, Б. Сайдалиев ҳамда Олмалиқ шаҳар ички ишлар бўлими БХСС бўлинмаси бошлиғининг муовини А. Аҳмедовлар консервалар сирини очишга бел боғлаб киришдилар. Консервалар ким томонидан, қачон ва нима учун ташлаб юборилди? Бу саволга бирданига жавоб топиш қийин эди. Лекин БХССда ишлайдиган кишилар бундан ҳам чигал калаванинг учини топишган, не-не жиноятчиларнинг найрангларини фош этишган.

Шундай қилиб, иш бошланди. Олмалиқ шаҳридаги барча корхона, ташкилот ҳамда савдо тармоқларининг бухгалтерия ҳужжатлари синчиклаб текшириб чиқилди. Ниҳоят пештахталарда пайдо бўлиши билан бир зумда талаш бўлиб кетадиган сельдь балиғи консерваларининг сири очилди.

Текширишда аниқланишича, Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинатига қарашли «Минутка» кафесининг мудири В. И. Егиазарян 1990 йилнинг 8 августида 1521 рақамли ишонч қоғози билан (товар-транспорт накладной номери 06906) Тошкентдаги «Узрибпромсбит» омборидан 2800 дона сельдь балиғи консервасини «72—03 ТШМ» давлат номери бўлган «Алка» автомашинасида олиб чиқиб кетади ҳамда кафе омбор мудири О. Н. Хаимбетовага топширади.

Кафе омбори катта ҳажмдаги консерваларни сиғдира олмади, О. Н. Хаимбетова маҳсулотларни машинага юклатиб, умумий овқатланиш бирлашмаси омборига жўнатади. У бу ерда музхона йўқлигини яхши биларди. Лекин масъулиятсизлиги туфайли оқибатини ўйламади.

Август ойининг охирларида Олмалиқ шаҳар санитария-эпидемиология станциясининг бош врачи Муҳаббат Дадамуҳаммедова умумий овқатланиш бирлашмаси омборлари санитария ҳолатини текшираётиб, иссиқда айниб кетган балиқ консерваларига дуч келиб қолади. Омбор мудири Зойирхон Ҳусанхонов «Бу ерда «Минутка»нинг балиқларини сақлашяпти», дейди.

Бош врач телефон орқали В. И. Егиазарян ва О. Н. Хаимбетовани чақиртиради. Биргалишиб омборга киришади. Консерваларнинг кўпининг қопқоғи кўтарилиб, атрофга бадбўй ҳид таралаётганди.

— Зудлик билан яхши-ёмонини ажратинглар, мен икки соатдан сўнг келаман, — деди бош врач.

У айтилган муддатда келди. Ҳамма унинг нима дейишини кутиб турарди.

— Комиссия тузиб, акт ёзинглар, лабораторияга олиб бориб, текширтиринглар. Сўнг хулосамни ёзиб бераман,— деди Муҳаббат Дадамуҳаммедова.

Лекин шуниси қизиқки, ҳеч қандай акт тузилмади. Кафе мудири ва омборчи консервалардаги балиқларни саралаб, полиэтилен бочкага ағдаришади. Бўшаган идишларни эса 3-автобазага қарашли 5-колонна ҳайдовчиси Эргашбой Араловнинг машинасига орттириб, ахлатхонага ташлаттиришади. Шу йилнинг 12 ноябрь куни О. Н. Хаимбетова ишчилар билан биргаликда омборга келиб, Раҳимжон Холиқуловнинг «98—18 ТШМ» давлат номерли машинасига 40—50 та қути балиқ консервасини юклатиб: «Буларни ҳам ташлаб келинглар. Қаерга олиб боришни юкчи Сергей Скуратов айтади», дейди...

Қисқаси, сир очилди. Лекин «Минутка» кафесининг мудири В. И. Егиазарян, ҳамда омбор мудири О. Н. Хаимбетовалар БХСС ходимларини чалғитишга, ахлатхонага фақат бўш идишларни ташлаганмиз, дея сувдан қуруқ чиқишга уриндилар.

Биз санэпидстанция бош врачи М. Дадамуҳаммедованинг қатъият билан иш тутмаганлигидан, масъулиятсиз кишиларга ён босаётганлигидан ажабландик. Бу иш «босди-босди» бўлиб кетди ҳам дейлик. Лекин эл оғзига элак тутиб бўлмайди-ку?! Одамлар сельдь балиғи консерваси сингари ноёб озиқ-овқат маҳсулотларига зориқиб турган бир пайтда уни харидорларга ўз вақтида сотмасдан нобуд қилган нобудлар қилмишини кечириш мумкинми?

Ўз-ўзидан яна бир савол туғилади: бузилган озиқ-овқат маҳсулотлари тегишли комиссия аъзолари иштирокида аниқланиб, мутахассислар хулосасидан сўнггина ҳисобдан чиқарилмайдими? Ҳисобдан чиқарилган тақдирда ҳам эл кўзи олдида ағдариб кетиш мумкин эмас. Бизга ташлаб юборилган консерваларни В. И. Корольковдан бошқа кишилар ҳам еб кўришган, дейишди. Яхшиямки, ҳеч ким заҳарланмабди.

Олмалиқ шаҳар ижроия комитети ҳамда халқ назорати комитетидаги масъул ўртоқларнинг бу хангомалардан хабарлари бормикин?

Текшириш ҳужжатлари тегишли чора кўриш учун Олмалиқ шаҳар прокуратурасига юборилди.

ВИЛОЯТ ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИ БХСС БЎЛИМИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ТЕКШИРУВИ

М. ТУРСУНХЎЖАЕВ,
вилоят Ички ишлар бошқармаси БХСС бўлимининг бошлиғи, милиция майори.

Э. ҚОСИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

● СУРАТЛАРДА: ахлатхонага ташлаб юборилган балиқ консервалар.

Сураткаш Б. САЙДАЛИЕВ.

ЯНГИ КИТОБЛАР

«ЎЗБЕКИСТОН» НАШРИЁТИ ЧОП ЭТДИ

«Ўзбекистон» нашриёти ходимлари буюк ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоийнинг 550 йиллик юбилейи муносабати билан қатор асарлар, плакатлар, календарларни нашрга тайёрлашди. Жумладан, Б. Акрамовнинг «Фасоҳат мулкининг соҳибқирони», М. Ориповнинг «Алишер Навоий инсонпарварлиги», А. Ўроловнинг «Алломалар олами» каби китоблари чоп этилиб, уларда бобокалон шоир ҳаётининг адабиётчилар, тарихчилар назари тушмаган ёки четда қолган айрим қирралари хусусида сўз юритилади. Навоий яратган қаҳрамонлардаги ноёб қобилият, инсонпарварлик, меҳр-оқибатлилик, аввало шоирнинг ўзида мавжуд бўлган деган хулосалар чиқарилган.

Чоп этилган плакатларда акс эттирилган Навоий сиймоси мусаввир Н. Ҳаким мўйқаламига мансуб. XV аср мақбара, мадрасалари тасвири эса ёрқин бўёқларда жозибали тасвирланганки, бу кишиларда мозий ҳақида ёрқин хотира уйғотади.

«Навоий миниатюраларда» рукни остида тайёрланган йилномада шоир дўстлари даврасида, ижодкорлар орасида ёки «Хамса» достонлари қаҳрамонларининг жангу-жадаллари тасвирланган суратлар билан безалган. Беҳзод ва унинг шогирдлари чизган асарларни жамлаб тақвим тузилиши миниатюраларни оммавий нашр этиш борасида илк тажрибадир.

Юсуф Турсунов, Ф. Неқадамбоев, А. Нурқобиловларнинг ҳамкорликда яратган бу миниатюралар тўплами — тақвим Навоийнинг ҳаёти ва ижоди ҳақидаги маълумотларни халқ орасида ташвиқ қилишда муҳим аҳамият касб этади.

И. ДИЛМУРОДОВ.

«ТАОМНОМА» ТАВСИЯЛАРИ

● «Таомнома» китобидаги маслаҳатлардан фойдаланган уй бекалари байрам кунлари дастурхонга мазали овқатларни тортишлари мумкин. Бу китобни «Меҳнат» нашриёти Янги йил арафасида чиқарди. Ўзбек таомларининг кўп асрлик тарихи мобайнида турли-туман таомларни тайёрлашнинг неча юзлаб усуллари китобда баён этилган. Китобда неча ўнлаб совуқ газак, сабзавот газаги, гўшт газакларини, турли хил ичимликлар ва шарбатларни тайёрлаш юзасидан тавсиялар берилади. Махсус бўлим палов, кабоб, Ўрта Осиё чучваралари, шифобахш таомларни тайёрлаш усулларига бағишланган.

(ЎзТАГ).

● *Адабиётчилар уйида*

БАҲС—МУНОЗАРА

Пойтахтимиздаги Ҳ. Олимжон номидаги адабиётчилар уйида «Тарихий публицистика масалалари» (Туркистон 1917—1920 йиллар) мавзусида баҳс-мунозара бўлиб ўтди. Ўзбекистон ёзувчилар уюшмасининг бадиий мақоланавислик кенгаши томонидан ташкил қилинган бу анжуманда А. Аъзам, Т. Мирзо, А. Ўктам, О. Тоғаевлар Ўзбекистон халқлари тарихини ўрганиш борасида ўта муҳим муаммоларни илмий таҳлил қилиш сусайтириб юборилганлигини таъкидлашди.

Сўзга чиққанлар мактаб ва ўқув юртларида ўқитилаётган Ўзбекистон халқлари тарихига оид дарсликлар сўнгги йилларда бажарилган илмий ишлар, археологик топилмалар тавсифлари, қадимий урф-одатга оид маълумотлар билан тўлдирилмаганлиги ёки бу мавзуларга ниҳоятда кам ўрин берилганлигини куйиниб гапирдилар.

Келгусида бундай баҳс-мунозараларни тез-тез ўтказиб туриш ва унга Ўз ФА тарих институти, жумҳуриятимиз олий ўқув юртлари кафедраларининг тарихчи олимларини ҳам таклиф қилишга келишилди.

Х. ШАФОАТОВ.

БАЙРОҚ ОЛГАН УСТАЛАР

Зафар посёлкасидаги «Орбита» техник марказий устахонаси ишчилари аҳолига хизмат кўрсатишни намунали ташкил этишган.

Улар ўтган йили 72,5 минг сўмлик турли техник носозликларни бартараф этдилар. Айниқса, Ҳакимжон Холмонов, Шодмон Саъдуллаев, Фозилжон Иброҳимов, Саидаҳмад Алмонов, Мадамин Айнақулов сингари моҳир усталарга ўз касбкорларининг сир-асрорларини яхши ўзлаштирганликлари қўл келди.

Вилоят «Орбита» техник марказининг кўчма қизил байроғи йилни яхши якунлаганликлари ҳамда меҳнатда намуна кўрсатганликлари учун ана шу жамоада қолдирилди.

М. МАМАТҚУЛОВ.

● *Тошкент—Ленинобод*

ТАЖРИБА ЎРГАНИШДИ

Қардош Тожикистоннинг Ленинобод шаҳридаги 13-мактабда информатика ва ҳисоблаш техникаси асосларини ўқитиш яхши йўлга қўйилган. Синфхоналар хорижда ишлаб чиқарилган ҳисоблаш техникаси қурилмалари билан етарли миқдорда жиҳозланган. Олти ёшли биринчи синф ўқувчилари учун ҳафтасига икки соатлик ҳисоблаш техникаси машғулотлари ўтказилмоқда.

Билим даргоҳи фаолиятидаги бу каби илғор тажрибалар яқинда вилоятимизнинг Паркент ноҳиясидан борган ўқитувчиларда яхши таассурот қолдирди. Бу илмий методик тадбир ноҳияда миллатлараро дўстлик ҳамда бой анъаналарни янада ривожлантириш борасида кўрилаётган режалардан бири бўлди. Паркентлик ўқитувчилар шаҳардаги 23-мактаб жамоаси фаолияти билан ҳам яқиндан танишдилар.

С. ОДИЛОВА.

ОЙНАИ ЖАҲОНДА

Жума

4 январь

ЎзТВ I

11.30 Алвидо эй, Жигули, Антомания. Телефильмлар. 12.00 Ниҳол. Болалар учун кўрсатув. 12.45 Финист — сарлочин. Бадиий фильм. 18.05 Янгиликлар. 18.10 Шимол эртаги. Мультфильм. 18.20 Ўсмирлар учун. Тенгдошлар. 19.00 Чорвадор. 19.30 Ахборот. 19.50 Оламга саёҳат. 20.30 Ахборот. 20.50 Анвар Тилланазаров куйлайди. 21.30 «Время». 22.15 Мерос. Бобораҳим Машраб таваллудининг 350 йиллигига. 23.25 Янгиликлар.

ЎзТВ II

19.05 Бу оқшомда.
ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
21.30 Москва. «Время». 22.15 Ширу шакар. Зулфия Атоуллаева ва Ҳосият Ортиқова. 23.15 Иккинчи давра бўйлаб. Бадиий фильм.

МТ I

7.00 «120+30». 9.30 Севаман, ўпаман, кутаман. Ҳужжатли фильм. 9.50 Ҳайтарма. Қримтатар ансамблининг концерти. 10.35 Мультфильмлар. 11.35 Сўнгги куз. Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 12.30. ТЯХ. 12.45. Тоққа йўлни ўзим танладим. Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 13.15 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. Бор эканда, йўқ экан, бир қизча бўлган экан. Болалар учун бадиий фильм. 15.30. ТЯХ. 15.45. Ўхшамас. Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 17.00 Темирчилар санъати. 17.20 Алтинай фольклор-этнографик ансамблининг концерти. Олмаотадан кўрсатилади. 17.55 Ер—она масканимиз. Телевизион фотоконкурс. 18.00 XX аср робинзонлари. 19.00 ТЯХ 19.15 Сиз яратган боғ. 19.45 Шеърият лаҳзалари. 19.50 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. Оддий воқеа. Бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.15 ВИД таништиради: Синематограф, Взгляд, Веди, Эм-ти-ви. 01.15 Менинг одамларим, Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 02.25 Дўстлик меридианлари. Халқаро мусиқий программа.

МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 9.15 Болалар учун фильм. Цирк келди. 3-серия. 10.20 Оқ буғи. Амгинские березки. Болалар фольклор ансамбли ижросида эртаклар. 10.45 Юлдузлар порлаганда. Фильм-концерт. 11.40 В. Коростилев. Кичкинтой Иван ҳақида. Е. Вахтангов номли Давлат академик театрининг болалар учун фильм-спектакли. 13.50 Экранда Сибирь. 14.00 Асраб, авлодларга етказ, Казак тароналари. 14.25 Дард. Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 15.00 Қудуқ ёнидаги чўпон қиз. Телевизион бадиий фильм. 17.30 Менинг филчам бўл. Мультфильм. 17.50 Сокоделов иши. Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 18.10 РСФСЖ шаҳарлари телестудиялари. Ёшлик билан учрашув. Композитор Э. Денисов. 19.00 Тарханкут кимники? Симферополдан кўрсатилади. 19.30 Бенуа уйи. Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 2-фильм. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Рус қиши санъат фестивалининг концерти. 21.15 Спорт ҳамма учун. 21.30 «Время». 22.15 Афсунгарлар. Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

● *Шифокор маслаҳати*

ОЛДИНИ ОЛГАН ЯХШИ

Грипп касаллиги йилдан-йилга, айниқса қиш фаслида организмнинг шамоллаши натижасида болалар орасида кўпайиб бормоқда. Бу хасталикни чақирувчи вирусларнинг тури кундан-кунга ошмоқда. Шунинг учун ҳам хасталикни даволаш жараёни мураккаблашмоқда.

Унинг ҳар бир тури махсус ўрганилгандан сўнг, алоҳида вакциналар яратишни тақозо этади. Ҳозирги кунда грипп касаллигини чақирувчи вирусларнинг тури 200 дан зиёддир. Бу вируслар ташқи муҳитда бўлиб, одамлар тўпланган жойда нафас йўллари орқали тарқалади.

Хасталикнинг асосий белгилари: танада дармонсизлик сезилади, ҳарорат кўтарилади, беморнинг лабларига учуқ тошади. Бундан ташқари бемор уйқусини ва иштаҳасини йўқотади, безовталик кучаяди. Айни пайтларда қорнида оғриқ пайдо бўлади. Грипп билан оғриган одамнинг тана ҳарорати кўтарилганда кўпинча касаллик асорати кўзга ҳам таъсир этади. Белгилари: ёруғдан кўз қамашиши рўй беради, ёш оқади, қизаради ва кўз ичида оғриқ пайдо бўлади. Ундан ташқари кўриш ўткирлиги пасаяди. Кўзнинг мугиз қаватида яллиғланиш содир бўлади. Агар мугиз қаватининг ички қатламлари яллиғланса, даволангандан кейин кўзга «гул» тушиб қолади. Ва кўриш сифати бузилади. Шу боис кўриш ўткирлигини сақлаб қолиш мақсадида касалликка чалинган бемор ўз вақтида шифокорга мурожаат этиши лозим.

Чақалоқ ёшига етгунча кўз мугиз қаватининг сезувчанлиги ҳали унча тараққий этмаган бўлади. Шунинг учун бу дардга чалинган болаларда (агар кўзга таъсир қилганда) катталарга ўхшаш қаттиқ оғриқ бермайди. Ёш оқиш ва қамашиш ҳоллари ҳам катталарникидан анча паст бўлади. Натижада ота-оналар бола кўзи мугиз қаватининг яллиғланганини сезмайдилар ва шифокорга қаратмайдилар. Қачонки, бола кўзига «гул» тушгандан сўнггина, касаллик аломатини пайқашади. Грипп ҳуружи кучайишига қуйидаги омиллар ёрдам беради: организмнинг қувватсизланиши, турли юқумли касалликлар натижасида тана ҳароратининг кўтарилиши, совуқ ўтиши, ҳаяжонланиш, қуёш нурларининг таъсири, организм безлари фаолиятининг ўзгариши ва бошқалар.

Беш ёшгача бўлган болаларнинг танасида бу хасталик вируслари 50 фоиз миқдорида бўлади. Катталарда эса бундай вируслар 100 фоиз миқдорида бўлиб, улар ўзлари оғримасаларда ўзгалар организмида грипп вирусларини фаоллаштиришлари мумкин. Ҳозирги пайтда тиббиётда гриппнинг олдини олиш чора-тадбирлари ишлаб чиқилган. Мактаб ва мактабгача бўлган муассасаларда тарбиячи ёки ўқитувчилар мабодо грипп билан оғриганда аввало вируслар тарқалмаслиги учун шахсий гигиена қоидаларига риоя этишлари лозим. Боғчаларда тарбиячилар оғиз ва бурунларига маска тўтишлари, болаларнинг ҳароратини бир ёки икки марта ўлчаб, хоналарни шамоллатиб туришлари керак ва шарт.

Ҳ. МИРЗАЕВ.

Ўрта Осиё педиатрия медицина институти кўз касалликлари кафедраси доценти.

Муҳаррир ўринбосари
Р. УМАРОВ.

ЭЪЛОНЛАР БУРЧАГИ

«УЗБЕКҚОНЦЕРТ»
В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДУСТЛИГИ САРОЙИДА
4, 5, 6 ЯНВАРЬ СОАТ 19.30 ДА

КАТТА БАЙРАМ БАЗМЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССЖ халқ артистлари
Ғуломжон ЁҚУБОВ, Нуриддин ҲАМРОҚУЛОВ
СОЛИСТЛАР: Гульмира ШАРИПОВА, Раъно ЗОКИРОВА.
«ҚИЗИҚЧИ-90» кўригининг совриндори Соҳиб СОИПОВ
Чипталар соат 11.00 дан сотилади.

ССЖИ Давлат чет эл сайёҳлиги комитетининг
ТОШКЕНТ БУЛИНМАСИ
ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИДАГИ КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРДАН

Совет Иттифоқи ҳудудида: иттифоқдош жумҳуриятларнинг пойтахтларида, қаҳрамон-шаҳарларда, Сибирнинг хушманзара ноҳияларида гуруҳлар ва якка сайёҳларга комплекс хизмат кўрсатиладиган сайёҳлик сафарларига

ТАЛАБНОМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тошкент бўлинмаси саёҳатчиларни талаб этилган манзилгача ҳаво йўллари ва темир йўл орқали элтиб қўйишни таъминлайди. Саёҳатчилар эътиборига чет эл сайёҳлиги давлат комитетининг меҳмонхоналарида туриш, уч маҳал овқатланиш, шунингдек сайр-саёҳатлар ҳавола этилади. Талабномаларни хизмат кўрсатиш бошланишидан камида 15 кун олдин, ҳаво йўли ва темирйўл орқали ташиш учун камида 30 кун олдин бериш лозим.

Нақд пул билан ва Жамғармалар банкининг муассасалари орқали, шунингдек пул ўтказиш йўли билан ҳисоб-китоб қилинади.

Ўзингизни қизиқтирган барча масалалар юзасидан қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Совет кўчаси, 2-уй. «Интурист» маданий-ахборот маркази.

Телефонлар: 33-82-36, 33-32-17, 33-84-62.

Тошкент шаҳар халқ таълими бошқармаси
42-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
Қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Электргаз пайвандчи, механика-йиғув ишлари чилангари, кенг йўналишдаги дастгоҳ ишчиси, электромонтажчи.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ОЙ.

Билим юртига 35 ёшгача бўлган ўрта маълумотли, Тошкент шаҳри ва шаҳарга яқин ноҳияларда яшовчи йигитлар қабул қилинади. Ўқиш муддати меҳнат стажига киради. Ҳар ойда стипендия ва меҳнат амалиёти вақтида ойлик маошнинг 50 фоизи берилади. Билим юртини аъло баҳо билан тамомлаган ўқувчиларга олий ўқув юртларига кириш учун йўлланма берилади.

Билим юрти ҳузурида бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ва спорт шўъбалари ишлаб туради.

ЎҚИШ 1991 ЙИЛ 15 ЯНВАРДАН БОШЛАНАДИ.

Қуйидаги ҳужжатлар топширилади: паспорт ва маълумоти тўғрисидаги ҳужжат.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Ж. Обидова кўчаси, 70-уй. (9, 24, 51, 60, 67, 72, 91, 156, 165-автобуслар; 2, 16, 22, 25, 28, 29-трамвайларнинг «Ғалаба хиёбони ва Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси» бекати. **Телефон:** 34-37-14.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА УҚИТИШ ВА КАСБГА ЙУНАЛТИРИШ МАРКАЗИ
ТОШКЕНТ МОТОР ЗАВОДИГА

ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

БОЛАЛАР ВЕЛОСИПЕДЛАРИ, МОТОАМОРТИЗАТОРЛАРНИ ЧИҚАРИШ БЎЙИЧА ЯНГИ ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛ МОЛЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН:

токарлар, штамповчилар, газ-электр пайвандчилар, механика-йиғув ишлари чилангарлари, токарлик автоматларини созловчилар, эритиб қуювчилар, фрезерчилар, гальванчилар, термистлар, жило берувчилар, силлиқловчилар, бўёқчилар ,техника назорати бўлими назоратчилари, консерваловчи-жойловчилар.

Ихтисоси бўлмаганлар Серпухов автомобиль заводида (Москва вилояти) 3 ой мобайнида бирорта касб эгаси бўлишлари мумкин. Ўқиш вақтида 100 сўмдан стипендия, яна меҳнатга вақтбай-мукофотли, ишбай-мукофотли ва билвосита-ишбай нарх-наво бўйича қўшимча ҳақ тўланади.

Уй-жойга муҳтож кишиларга уч йилдан кейин уй берилади.

Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Маълумотлар олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Фазогирлар шоҳкўчаси, 6-уй (Аҳолини ишга жойлаштириш маркази) ва заводнинг мутахассислар бўлимига (телефон 98-47-77).

Давлат муассасалари ходимлари Тошкент вилоят касаба уюшмаси қўмитасининг йўқолган

МУҲРИ ВА ШТАМПИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент вилоят санитария-эпидемиология станцияси жамоаси эпидемиолог-шифокор Р. Б. Баҳромовга отаси **Баҳром ҚОРАБОЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент ҳақиқати («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

МУҲАРРИР ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: мафкура — 325778, деҳқончилик-саноат — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий Советлар ҳаёти — 325645; ижтимоий масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар —334048, 325354; жамоатчи кенгаш қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Буюртма — 4728. Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64672.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12